

2020

INFORMACJA

o wynikach działalności
Centralnego Biura Antykorupcyjnego
w 2020 r.

Spis treści

Wykaz skrótów.....	3
WPROWADZENIE.....	4
DZIAŁANIA PRIORYTETOWE.....	5
DZIAŁANIA OPERACYJNE I PROCESOWE.....	7
Sprawy operacyjne	8
Postępowania przygotowawcze	8
Śledztwa w sprawie wyłudzeń środków unijnych.....	13
Pozostałe postępowania przygotowawcze	14
DZIAŁANIA KONTROLNE.....	17
Postępowania kontrolne	18
Przykłady kontroli.....	21
Analizy przedkontrolne	24
Przykłady analiz przedkontrolnych.....	27
Sprawy kontrolne	30
Zgłoszenia.....	32
DZIAŁANIA ANALITYCZNO -INFORMACYJNE	33
Analizy kryminalne	34
Sprawy analityczne	34
Weryfikacja oświadczeń o braku konfliktu interesów	37
Osłona antykorupcyjna	37
EDUKACJA I PREWENCJA.....	40
Rządowy Program Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020	42
WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA	43
DZIAŁANIA WSPOMAGAJĄCE	46
Budżet.....	47
Stan osobowy funkcjonariuszy i pracowników	48
Szkolenie i doskonalenie zawodowe	48
Logistyka	48

Wykaz skrótów

ABW	Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego
AOTMiT	Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji
ARiMR	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
ARM	Agencja Rezerw Materiałowych
CBA	Centralne Biuro Antykorupcyjne
CEPOL	Agencja Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GIF	Główny Inspektorat Farmaceutyczny
GIIF	Generalny Inspektor Informacji Finansowej
KAS	Krajowa Administracja Skarbowa
KIR	Krajowa Izba Rozliczeniowa SA
kk	ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1444 z późn. zm.)
KNF	Komisja Nadzoru Finansowego
KOWR	Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa
kpk	ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 30 z późn. zm.)
KSI ZUS	Kompleksowy System Informatyczny Zakładu Ubezpieczeń Społecznych
MF	Ministerstwo Finansów
MiR	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
MON	Ministerstwo Obrony Narodowej
MRiRW	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
MS	Ministerstwo Sprawiedliwości
MŚ	Ministerstwo Środowiska
MZ	Ministerstwo Zdrowia
NABU	Narodowe Biuro Antykorupcyjne Ukrainy
NCBiR	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
NFZ	Narodowy Fundusz Zdrowia
OLAF	Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych
PARP	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
PFR	Polski Fundusz Rozwoju SA
POIG	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka
pzp	ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 288 z późn. zm.)
RPO	Regionalny Program Operacyjny
RPPK	Rządowy Program Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020
SG	Straż Graniczna
SARP	System Analiz Rejestrów Państwowych
SKW	Służba Kontrwywiadu Wojskowego
STT	litewska Specjalna Służba Śledcza
URPL	Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych
ustawa o CBA	ustawa z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1921 z późn. zm.)
ZUS	Zakład Ubezpieczeń Społecznych
ŻW	Żandarmeria Wojskowa

W opracowaniu wykorzystano zdjęcia z banku zdjęć Photogenica.

Szanowni Państwo,

z ogromną przyjemnością przedstawiam Sprawozdanie z działalności Centralnego Biura Antykorupcyjnego w roku 2020, który dla wszystkich nas, zarówno w sferze prywatnej, jak i zawodowej był wielkim wyzwaniem. Pandemia COVID-19 była i nadal jest testem efektywności służb państwowych, w szczególności tych chroniących zdrowie i życie Polaków, ale również takich, które rozpoznają i ścigają godzącą w interesy Państwa przestępczość ekonomiczną i korupcyjną.

Pomimo bezprecedensowych ograniczeń organizacyjnych i kadrowych, w szybko zmieniającej się rzeczywistości, realizowaliśmy szereg projektów i zadań, które pozytywnie wpłynęły na jakość pracy Biura i perspektywy jego rozwoju.

Szczególne miejsce w ubiegłorocznej pracy jednostek Biura zajmowały sprawy związane z rządowymi programami pomocowymi prowadzonymi w celu niwelowania skutków pandemii. Analizowaliśmy dane i informacje, monitorowaliśmy procesy przyznawania wsparcia, informowaliśmy o stwierdzonych zagrożeniach oraz identyfikowanych ryzykach. W tym aspekcie rok 2020 był okazją do podniesienia jakości i efektywności współpracy służb specjalnych, Policji i innych służb mundurowych.

Pandemia COVID-19 otworzyła nowe pola dla działań grup przestępczych, które szybko dostosowały swoje modus operandi i wykorzystwały nadarzające się okazje. Istotnie zauważalna była zmiana specyfiki działania, metod i środków niezbędnych do popełniania przestępstw. Działając w ramach osłony antykorupcyjnej identyfikowaliśmy ryzyka istotnego wzrostu oszustw w celu uzyskania pomocy publicznej - środków które nie były niezbędne do utrzymania działalności firmy lub stabilności zatrudnienia. Priorytetowy kierunek działań Biura – wykrywanie i zwalczanie wyłudzeń skarbowych, w roku ubiegłym zaowocował istotnymi osiągnięciami w działalności procesowej.

W roku 2020 pozyskaliśmy po raz pierwszy w historii CBA finansowanie ze źródeł zewnętrznych, w tym z Norweskiego Mechanizmu Finansowego, na projekty wzmacniające współpracę i kompetencje w obszarze analiz kryminalnej i strategicznej, w tym między innymi na wyposażenie nowoczesnej pracowni analitycznej. Do wspólnej pracy i uczestnictwa w szkoleniach i konferencjach zaprosimy partnerów zagranicznych, przedstawicieli organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości.

Wkraczając w rok 2021, w którym obchodzić będziemy 15-lecie CBA wyrażam nadzieję, iż kierowana przeze mnie służba będzie trwałym i efektywnym elementem systemu ochrony najważniejszych interesów ekonomicznych Państwa, a działania Biura w roku jubileuszowym będą tego najlepszym potwierdzeniem.

Szef
Centralnego Biura Antykorupcyjnego

Andrzej Stróżny

DZIAŁANIA PRIORYTETOWE

✓ **Osiłona działań i programów rządowych prowadzonych w celu zmniejszenia skutków pandemii COVID-19**

Na polecenie Ministra Koordynatora Służb Specjalnych Biuro objęło osłoną antykorupcyjną Tarczę Finansową PFR adresowaną do dużych przedsiębiorców. Działania CBA skoncentrowały się na monitorowaniu dystrybucji wsparcia finansowego i identyfikowaniu nieprawidłowości przy weryfikacji wniosków. Biuro koordynowało wymianę informacji pomiędzy ABW, SKW, Policją i Strażą Graniczną.

✓ **Przestępstwa gospodarcze ze szczególnym uwzględnieniem przestępstw w zakresie uszczuplenia wpływów z podatku VAT i akcyzy**

Przestępstwa skarbowe wpływają na możliwość efektywnego prowadzenia polityki gospodarczej i osiąganie wyznaczonych celów ekonomicznych i społecznych. W 2020 r. CBA zidentyfikowało m.in. mechanizmy wyłudzeń w związku z bilansowaniem VAT-u i podawaniem nieprawdziwych danych w plikach JPK. Jednostki organizacyjne Biura prowadziły 86 postępowań dotyczących wyłudzeń skarbowych, w których straty Skarbu Państwa oszacowano na ponad 6,7 mld zł.

✓ **Wydatkowanie środków publicznych**

Zainteresowaniem CBA objęto m.in. programy regionalne w obszarze OZE oraz rozwój kompetencji i projektów innowacyjnych. Śledczy zwrócili uwagę na luki w systemie weryfikacji wniosków oraz iluzoryczny poziom kontroli faktycznej realizacji zakładanych celów projektów. Analizom poddano również zagadnienia związane z elektromobilnością oraz program „Czyste Powietrze”, którego celem jest zmniejszenie lub uniknięcie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń. W 2020 r. prowadzono w tym zakresie 42 postępowania przygotowawcze.

✓ **Korupcja pracowników administracji państwowej i samorządowej**

W 2020 r. zidentyfikowano wysokie ryzyko korupcji w inwestycjach w urządzenia fotowoltaiczne realizowanych przez administrację samorządową. Z uwagi na wielomilionowe budżety na realizację tego typu projektów, w obszarze tym dochodziło do nieprawidłowości w celu zagwarantowania zamówienia konkretnym podmiotom gospodarczym. Inwestycje realizowane były głównie na budynkach urzędów, placówek szkolnych, placówek medycznych oraz innych budynkach użyteczności publicznej.

✓ **Działalność godząca w interesy ekonomiczne państwa**

Brak dostępności określonych produktów leczniczych czy też likwidacja aptek ogólnodostępnych na obszarze działania grup przestępczych, to niejedyne zidentyfikowane przez CBA aspekty działania tzw. mafii lekowych. W 2020 r. szczególną uwagę zwróciliśmy na proceder skupowania leków celem ich dalszego zbycia poza terytorium RP. Zainteresowaniem Biura objęto również proceder prania pieniędzy pochodzących z przestępczości ekonomicznej przez międzynarodowe grupy przestępcze. Zidentyfikowano wzrost liczby Biur Usług Płatniczych, wykorzystywanych do transferowania za granicę środków pieniężnych uzyskanych z nielegalnej działalności tzw. słułow.

DZIAŁANIA OPERACYJNE I PROCESOWE

Sprawy operacyjne

W 2020 r. jednostki organizacyjne CBA prowadziły **552** sprawy operacyjne.

Sprawy operacyjne w latach 2018–2020

rok	liczba spraw operacyjnych		
	wszczętych	prowadzonych	zakończonych
2018	185	470	154
2019	232	546	167
2020	182	552	175

Postępowania przygotowawcze

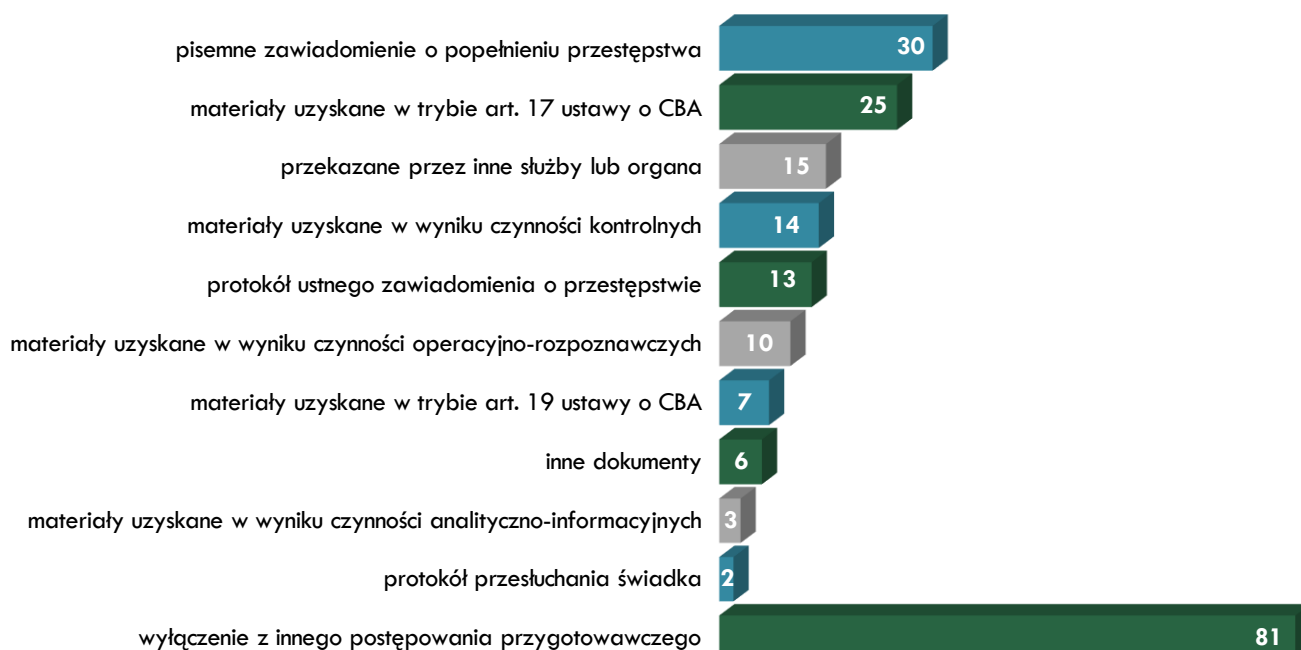
W 2020 r. wszczęto **206** postępowań przygotowawczych. W **119** przypadkach śledztwa prowadzono na materiałach własnych, zaś **87** na materiałach powierzonych przez prokuraturę. Biuro podjęło również **7** spraw uprzednio zawieszonych.

Postępowania przygotowawcze w latach 2018 – 2020

rok	liczba postępowań przygotowawczych		
	wszczętych	prowadzonych	zakończonych
2018	189	567	173
2019	207	583	164
2020	206	606	163

Podstawą wszczęcia blisko **40%** zainicjowanych postępowań przygotowawczych było wyłączenie materiałów z innych postępowań, w **30** przypadkach (blisko 15%) pisemne zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa.

Podstawy wszczęcia postępowań przygotowawczych wszczętych w 2020 r. (z wyłączeniem postępowań podjętych z lat ubiegłych)

Kluczowe obszary tematyczne postępowań przygotowawczych wszczętych w 2020 r.
(wraz z liczbą prowadzonych spraw)

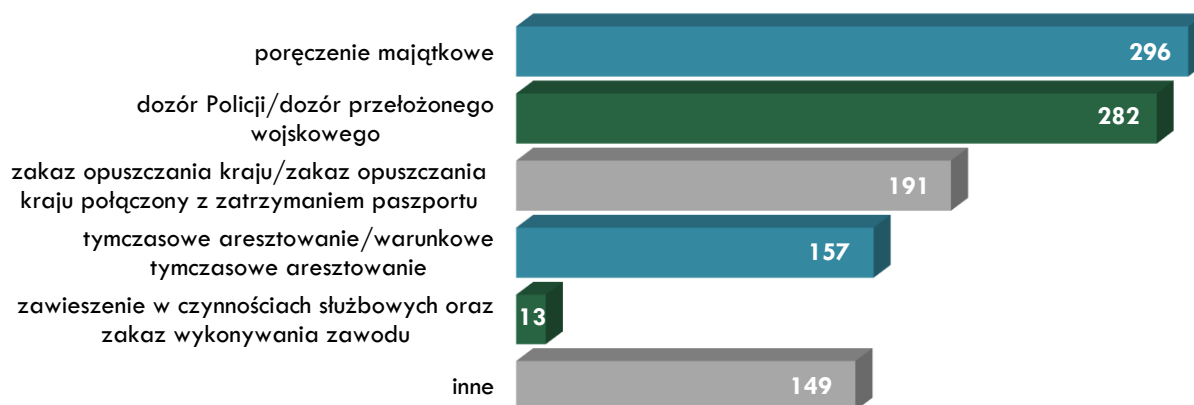
W 2020 r. w prowadzonych postępowaniach **680** podejrzanych przedstawiono łącznie **2 088** zarzutów.

Liczba podejrzanych i przedstawionych zarzutów w latach 2018-2020

rok	liczba	
	podejrzanych	zarzutów
2018	721	2 226
2019	804	2 034
2020	680	2 088

Zastosowano **1 088** środków zapobiegawczych. Najczęściej, w ponad 50% przypadków, podobnie jak w latach 2018-2019 stosowano środki wolnościowe – poręczenie majątkowe oraz dozór Policji lub dozór przełożonego wojskowego.

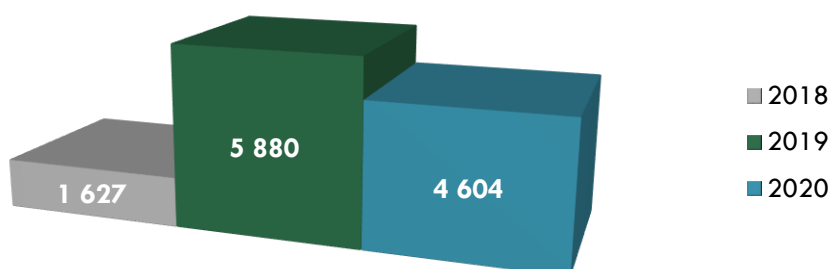
Rodzaj zastosowanych środków zapobiegawczych

Zakończono **163** postępowania przygotowawcze. Wniesieniem aktu oskarżenia zakończyło się **65**, umorzeniem **75**, w tym **3** umorzeniem warunkowym. **23** postępowania zakończono w inny sposób (np. przekazano do innych organów, włączono do innych postępowań).

W 2020 r. zabezpieczono mienie w wysokości **410, 3 mln zł**, 98, 2 tys. euro oraz 27, 7 tys. USD. W toku realizowanych czynności ujawniono szkodę w mieniu Skarbu Państwa w wysokości **4 604 mln zł**. Natomiast wartość ujawnionych korzyści to 121, 2 mln zł. Na poczet kar zabezpieczono blisko 248, 8 mln zł.

Wysokość szkody w mieniu Skarbu Państwa, ujawniona w toku prowadzonych w latach 2018–2020 czynności operacyjno-rozpoznawczych [mln zł]

Śledztwa w sprawie wyłudzeń podatku VAT

Wyłudzenia podatkowe w handlu olejami roślinnymi

W mechanizmie oszustwa podatkowego, osoby prowadzące księgowość dla tzw. znikających podatników i buforów w łańcuchach transakcji, dążyły do wykazania, że taki układ podmiotów ma uzasadnienie gospodarcze. W rzeczywistości podmioty tworzone były w celu uniknięcia blokady środków finansowych tzw. znikającym podatnikom przez GIIF lub KAS za pomocą systemu STIR. Jak ustalono w toku śledztwa dłużnik znikającego podatnika nie dokonywał płatności na rachunek znikającego podatnika, tylko na rachunek faktora. Dopiero osoby działające w ramach faktora dokonywały przelewu środków wprost do wierzyciela znikającego podatnika, bądź do podmiotu pełniącego funkcję pośrednika finansowego albo wypłaty tych środków. W rezultacie na rachunki bankowe znikających podatników nie wpływały żadne środki, które mogłyby zostać zajęte przez organy finansowe. W śledztwie otrzymano zgodę prokuratury niemieckiej na wgląd do dokumentów księgowych celem ustalenia całego polsko - niemieckiego łańcucha transakcji. Ze względu na możliwość objęcia postępowania współpracą w ramach programu MTIC (Missing Trader Intra Community), w śledztwie planowane jest zaangażowanie EUROPOL-u.

Wprowadzanie do obrotu nierzetelnych faktur VAT

Prowadzone śledztwo dotyczyło działalności zorganizowanej grupy przestępczej, zajmującej się wystawianiem i wprowadzaniem do obrotu gospodarczego nierzetelnych faktur VAT oraz praniem pieniędzy pochodzących z tej działalności. Grupą kierował radca prawny, który zorganizował mechanizm optymalizacji podatkowej przy użyciu spółek polskich, cypryjskich oraz zlokalizowanych w UE. Jego bliscy współpracownicy na terenie Polski (głównie przedsiębiorcy) zajmowali się wystawianiem nierzetelnych faktur i legalizacją fakturowego przepływu środków finansowych wynikających z tych dokumentów płatniczych.

Mechanizm organizacyjny spółek polskich oraz cypryjskich opierał się na udziale zatrudnionych w kancelarii radcy prawnego osób, w większości młodych prawników w trakcie aplikacji. Z kolei spółki cypryjskie, które funkcjonowały w polskim obrocie gospodarczym, były zakładane przez fundusze cypryjskie i dopiero w rejestrach cypryjskich możliwe było ustalenie, kto faktycznie jest właścicielem bądź udziałowcem danego funduszu. Aby ułatwić obsługę spółek cypryjskich na terenie Polski, ich pełnomocnikami lub prokurentami zostawali ponownie pracownicy kancelarii prawnej. W 2020 r. w śledztwie 97 zarzutami karnymi objętych zostało 6 osób.

Uszczuplenia podatkowe związane z funkcjonowaniem mafii paliwowej

W związku z toczącym się wielowątkowym postępowaniem dotyczącym działalności na terenie Polski w latach 2013-2018 tzw. mafii paliwowej, funkcjonariusze CBA w 2020 r. zatrzymali kolejne 8 osób. Zatrzymania związane były z uszczupleniami podatkowymi. W ramach funkcjonowania karuzeli podatkowej przez spółki zagraniczne od podmiotu krajowego kupowano olej smarowy, a następnie sprowadzano go z powrotem do kraju. W efekcie tego działania doszło do uszczuplenia podatku VAT oraz podatku akcyzowego na kwotę około 308 mln zł. Wśród zatrzymanych znajdowały się osoby kierujące oraz pracownicy kilku spółek, w tym zarejestrowanych na terenie Niemiec i Wielkiej Brytanii. Wobec 4 zatrzymanych, sąd na wniosek pro-

kuratury zastosował areszt tymczasowy na okres 3 miesięcy. Natomiast wobec pozostałych zastosowano wolnościowe środki zapobiegawcze.

Fikcyjny obrót towarem

Sprawa dotyczyła organizowania proceduru fikcyjnego obrotu towarami, poprzez pozorowanie transakcji handlowych, w oparciu o faktury VAT mające udokumentować transakcje, które w rzeczywistości nie miały miejsca. Obrót towarem, odbywał się wyłącznie "na papierze", a wytworzona dokumentacja, była podstawą do obniżania kosztów prowadzonej działalności oraz do wprowadzania do systemu finansowo-bankowego środków pieniężnych pochodzących z oszustw podatkowych. Spółka zaangażowana w ten proceder zajmowała się sprzedażą hurtową niewyspecjalizowaną wyrobami drewnopochodnymi, folią stretch oraz robotami budowlanymi, magazynowaniem i działalnością wspomagającą transport. Z zebranych dokumentów finansowych wynikało, że spółka przeprowadziła w latach 2017-2019 transakcje na kwotę około 60 mln zł. Przeprowadzona weryfikacja danych uzyskanych z KIR oraz zawartych w JPK VAT pozwoliła wskazać podmioty krajowe i zagraniczne prawdopodobnie uczestniczące w przestępczym procederze. Ustalono, że osobami zarządzającymi u większości kontrahentów zagranicznych, były osoby polskiego pochodzenia, które jednocześnie występowały w polskich podmiotach.

Uszczuplenia VAT w pozornym obrocie paliwami

W wyniku współpracy funkcjonariuszy CBA i Centralnego Biura Śledczego Policji zebrany został materiał dowodowy dotyczący działalności grupy przestępczej polegającej na wykorzystywaniu krajowych i zagranicznych podmiotów gospodarczych do wystawiania poświadczających nieprawdę faktur VAT. Faktury miały odzwierciedlać rzekomy obrót paliwami o łącznej wartości netto co najmniej 146 mln zł, a następnie wykazywane były w deklaracjach podatkowych VAT-7K, w celu uzyskania nienależnego zwrotu podatku VAT w łącznej kwocie ponad 33 mln zł. W dalszej kolejności uzyskane środki wprowadzane były do obrotu gospodarczego. W związku ze sprawą zatrzymano 9 osób, w tym kierownika grupy przestępczej, pozostałych jej członków oraz osoby reprezentujące podmioty gospodarcze biorące udział w przestępstwach. Wobec 6 zatrzymanych zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres 3 miesięcy. W 2020 r. na mieniu głównego podejrzanego zabezpieczono kwotę w wysokości ponad 17,5 mln zł. Przeciwko 2 osobom skierowano akt oskarżenia, materiały dotyczące pozostałych podejrzanych zostały wyłączone do odrębnego postępowania.

Oszustwa w handlu biopaliwem

Sprawa dotyczyła działalności zorganizowanej grupy przestępczej tworzącej sieć transakcji umożliwiających oszustwa skarbowe, zajmującej się wewnątrzspółnotowym handlem biopaliwem B-100, jak również poświadczenia nieprawdy w zakresie realizacji obowiązku Narodowego Celu Wskaźnikowego. Potencjalna szkoda wyrządzona w mieniu Skarbu Państwa określona została we wszczęciu śledztwa na kwotę 70,2 mln zł. Zarzuty przedstawiono 10 osobom, w tym między innymi właścicielowi stacji paliw, który wskutek nadużyć w obrocie olejem napędowym i benzyną Pb95, doprowadził do uszczupień w podatku VAT, podatku akcyzowym i opłacie paliwowej w łącznej kwocie ponad 1,2 mln zł. Jak ustalono, w przestępczym procederze brały udział co najmniej 3 inne osoby, właściciele firmy transportowej oraz kierownik w Składzie Podatkowym, które dostarczały stacji paliwo silnikowe niewiadomego pochodzenia.

Oszustwa z wykorzystaniem Biur Usług Płatniczych

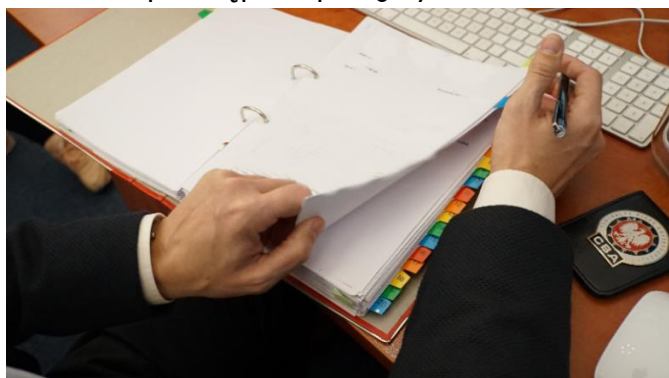
Funkcjonariusze CBA wspólnie z Prokuraturą Regionalną w Warszawie prowadzili w 2020 r. postępowanie dotyczące działalności zorganizowanej grupy przestępczej, która za pośrednic-

twem krajowej instytucji płatniczej wytransferowała poza granice kraju co najmniej 8,6 mld zł. Środki te miały pochodzić z nieuiszczenia należności podatkowych bądź też ich płatności w niepełnym wymiarze. Grupa działała w ramach 26 firm zarządzanych przez obywateli Polski, Wietnamu, Chin i Ukrainy. Z dotychczasowych ustaleń śledztwa wynika także, że firmy nie składały sprawozdań finansowych do KRS lub też składały je wykazując dochody i obroty nieporównywalne do wysokości zlecanych transferów pieniężnych. W wyniku prowadzonego śledztwa zatrzymano 18 osób i przeprowadzono przeszukania w ponad 60 miejscach.

Śledztwa w sprawie wyłudzeń środków unijnych

Wyłudzenia na realizację projektów badawczo-rozwojowych

W 2020 r. wszczęto postępowanie przygotowawcze dotyczące wyłudzeń środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Działania przestępcze polegały na składaniu poświadczających nieprawdę wniosków o dofinansowanie, w których zawyżano wartość zakupionych maszyn, a tym samym wartość całego projektu. W sprawie zatrzymano 5 osób, które działając w ramach zorganizowanej grupy przestępczej wyłudziły ponad 15 mln zł. Jednocześnie przeszukano 6 lokalizacji związanych z zatrzymanymi osobami. Funkcjonariusze udaremnili także wyłudzenie kolejnych ponad 5 mln zł. Zatrzymanym przedstawiono łącznie 30 zarzutów. Wobec 1 osoby zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania.

Fikcyjne szkolenia

W prowadzonym śledztwie zatrzymano osobę reprezentującą kilka podmiotów realizujących szkolenia i kursy dla seniorów oraz wolontariuszy, współfinansowane ze środków unijnych. Zatrzymany przedkładał instytucjom zarządzającym wnioski o dofinansowanie projektów oraz podrobione i poświadczające nieprawdę dokumenty, wprowadzając w błąd osoby podejmujące decyzje o przyznaniu dofinansowania. W toku prowadzonych czynności ustalono, iż wskazane nieprawidłowości dotyczyły przynajmniej 2 projektów szkoleniowych realizowanych w latach 2018-2020 o wartości ponad 3,5 mln zł.

Niekorzystne rozporządzenie mieniem w ministerstwie

Sprawa dotyczyła doprowadzenia MliR do niekorzystnego rozporządzenia środkami finansowymi pochodzącymi z funduszy unijnych, w związku z realizacją projektów nadzorowanych przez wojewódzki urząd pracy w latach 2012-2013 przy wykorzystaniu dokumentów poświadczających nieprawdę. W śledztwie zabezpieczono materiał dowodowy obejmujący łącznie 21 projektów unijnych finansowanych z EFS w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Przedstawiono zarzuty 31 podejrzanym. W lipcu 2020 r. w sprawie skierowano akt oskarżenia przeciwko 18 osobom. Jednej z podejrzanych zarzucono m.in. doprowadzenie do niekorzystnego rozporządzenia mieniem o wartości prawie 1,5 mln zł na szkodę Ośrodka Rozwoju Edukacji MEN oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy, a także usiłowanie doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie ponad 154 tys. zł na szkodę Ośrodka.

Wyłudzenie blisko 2,5 mln zł dotacji

Funkcjonariusze CBA prowadzili śledztwo dotyczące niekorzystnego rozporządzenia mieniem w związku z realizacją 17 projektów współfinansowanych ze środków EFS w ramach Programu

Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. Zatrzymano 3 osoby - beneficjenta, asystenta i wykonawcę jednego z projektów nadzorowanego przez Instytucję Pośredniczącą - Wojewódzki Urząd Pracy. Zatrzymanym przedstawiono zarzuty doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w wysokości blisko 2,5 mln zł oraz posługiwanie się podrobionymi i poświadczającymi nieprawdę dokumentami. Zabezpieczono mienie o wartości ponad 400 tys. zł.

Pozostałe postępowania przygotowawcze

Zatrzymane 2 osoby – działanie na szkodę grupy kapitałowej

Śledczy kontynuowali czynności związane ze sprawą wyprowadzania z grupy kapitałowej praw majątkowych oraz majątku do różnych podmiotów gospodarczych, za pośrednictwem spółek typu offshore, zarejestrowanych na Cyprze i w Wielkiej Brytanii. W skład grupy kapitałowej wchodziły m.in. spółki z branży biopaliw oraz spirytusowej. W 2020 r. agenci CBA zatrzymali ponownie byłego prezesa zarządu grupy kapitałowej, któremu przedstawiono zarzuty m.in. nakłaniania do niszczenia dokumentów i posługiwanie się fałszywymi dokumentami. W związku ze sprawą 5 podejrzanych przedstawiono łącznie 23 zarzuty. W 2020 r. dokonano również zabezpieczenia mienia w postaci nieruchomości o łącznej wartości ponad 21 mln zł.

Nowe śledztwo w sprawie działania tzw. mafii lekowej

Wszczęte w 2020 r. śledztwo dotyczyło działalności zorganizowanej grupy przestępczej, realizującej obrót lekami skupowanymi przez hurtownię w ramach tzw. odwróconego łańcucha dystrybucji. Ustalono, iż w celu ukrycia prawdziwego pochodzenia sprzedawanych poza granice Polski leków były one przedmiotem transakcji z wykorzystaniem spółki bufora – hurtowni medycznej, która prowadziła jednocześnie fikcyjną przychodnię lekarską. Na pierwszym etapie przestępczego procederu leki skupowane były na podstawie fałszywych zapotrzebowań. W dalszej kolejności dokonywano sztucznego przeniesienia zakupionych leków pomiędzy przychodnią a hurtownią leków, aby następnie dokonać ich zbycia poza granicę Polski. 7 podejrzanych przedstawiono łącznie 14 zarzutów.

Korupcja i kierowanie zorganizowaną grupą przestępczą przez byłego ministra transportu

Prowadzone śledztwo dotyczyło podejrzenia działań korupcyjnych oraz udziału w zorganizowanej grupie przestępczej byłego ministra transportu, pełniącego funkcję publiczną na Ukrainie. W lipcu 2020 r. funkcjonariusze CBA, na podstawie postanowień wydanych przez Prokuraturę Okręgową w Warszawie dokonali zatrzymania 3 osób podejrzanych o żądanie i przyjmowanie korzyści majątkowych od podmiotów zarówno polskich jak i zagranicznych (m.in. z Ukrainy i Turcji) w zamian za niezgodne z prawem wspieranie tych podmiotów w ogłaszanych przetargach. Śledztwo prowadzone było w 2020 r. jednocześnie przez CBA i Prokuraturę Okręgową w Warszawie a także Specjalną Prokuraturę Antykorupcyjną w Kijowie oraz ukraińskie NABU. W związku z żądaniem oraz przyjęciem korzyści majątkowej o łącznej wysokości ponad 6,1 mln zł przedstawiono zarzuty 10 osobom. W toku postępowania zabezpieczono mienie o wartości blisko 3,9 mln zł, natomiast jako dowody rzeczowe zabezpieczono dodatkowo mienie ruchome o wartości ponad 450 tys. zł oraz środki pieniężne w wysokości 506,2 tys. dolarów, 530,2 tys. euro oraz 30 tys. zł.

Oszustwo tysiąca osób

Funkcjonariusze CBA prowadzili wspólnie z Prokuraturą Regionalną w Poznaniu śledztwo dotyczące zbudowania i zarządzania tzw. piramidą finansową w latach 2018-2020. Czynności w tej sprawie prowadził także Urząd KNF, którego ustalenia były wsparciem dla organów ścigania. W trakcie śledztwa ujawniono, że spółka oferowała klientom inwestycje na rynku nieruchomości w formie obligacji oraz sprzedaż udziałów w spółkach. Do końca 2019 r. wyemitowano w ramach spółek obligacje na kwotę nie mniejszą niż 531 mln zł. Znaczna część środków finansowych została przeznaczona na inne cele niż te, które zostały wskazane w warunkach emisji obligacji. Mimo pogarszającej się sytuacji finansowej spółek celowych, osoby odpowiedzialne za prowadzenie ich spraw kontynuowały zbywanie udziałów i obligacji klientom, mając świadomość ryzyka braku możliwości wypłaty zainwestowanego przez obligatariuszy i udziałowców kapitału oraz wynikających z niego odsetek. Ustalono także, że osoby uprawnione do reprezentacji spółek dokonywały nielegalnych transferów środków pieniężnych, uniemożliwiając spółkom zaspokojenie roszczeń wierzycieli i doprowadzając je do niewypłacalności. W związku z tą sprawą zatrzymano w Warszawie 2 prezesów zarządu jednej ze stołecznych spółek odpowiedzialnych za powstanie i zarządzanie piramidą finansową. Według wstępnych szacunków blisko tysiąc osób miało stracić około 250 mln zł.

Niezgodny z prawem obrót instrumentami finansowymi

Podstawą wszczęcia postępowania przygotowawczego były zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez spółkę brokerską, złożone przez KNF oraz szereg osób fizycznych. W oparciu o uzyskane w sprawie dowody ustalono, że w ramach swojej działalności spółka brokerska prowadziła, bez wymaganego zezwolenia, działalność w zakresie obrotu instrumentami finansowymi. Jak wynika z dokumentacji związanej z oferowaniem instrumentów finansowych, akt postępowania egzekucyjnych, jak również dokumentacji finansowej emitentów, spółka wprowadzała w błąd swoich klientów, oferując sprzedaż obligacji firm o wątpliwej kondycji finansowej. W związku z prowadzoną sprawą zatrzymano 3 osoby, wobec których zastosowano środki zapobiegawcze w postaci tymczasowego aresztowania oraz zabezpieczenia majątkowego na łączną kwotę ponad 11,3 mln zł.

Łapówka za legalizację pobytu cudzoziemców

W 2020 r. kontynuowane było postępowanie przygotowawcze dotyczące przyjmowania poza kolejnością oraz pozytywnego rozpatrywania wniosków cudzoziemców o pozwolenie na pobyt czasowy i pracę, w zamian korzyści majątkowe i osobiste dla inspektorów zatrudnionych w Dolnośląskim Urzędzie Wojewódzkim. Wspólne śledztwo prowadzone przez CBA i SG oraz Prokuraturę Okręgową we Wrocławiu doprowadziło do zatrzymania 5 osób, którym przedstawiono 12 zarzutów przestępstw korupcyjnych oraz udziału w zorganizowanej grupie przestępczej. W stosunku do 3 osób zastosowano tymczasowe aresztowanie na okres 1 i 3 miesięcy, a w stosunku do pozostałych 2 osób zastosowano środki zapobiegawcze o charakterze wolnościowym.

Przekroczenie uprawnień przez wiceministra

Prowadzone w 2020 r. śledztwo dotyczyło przekroczenia uprawnień i niedopełnienia obowiązków służbowych przez sekretarza stanu w MRiRW podczas realizowania w 2018 r. Programu Stabilizacji Cen na Rynku Jabłek. Potwierdzono wskazanie konkretnej spółki do realizacji interwencyjnego skupu jabłek oraz udzielenie jej przez KOWR gwarancji kredytowej w wysokości 100 % kredytu udzielonego przez Bank Ochrony Środowiska SA (100 mln zł). Sprawa dotyczyła także wyrządzenia szkody majątkowej spółdzielni mleczarskiej w wysokości ponad 101,6 mln zł i przedłożenia nierzetelnych informacji o stanie majątkowym tej spółdzielni w celu uzyskania kredytu w wysokości nie mniejszej niż 20 mln zł.

Korupcja w armii

W efekcie współpracy funkcjonariuszy CBA oraz ŻW zebrany został materiał dowodowy, na podstawie którego wszczęto śledztwo w sprawie nieprawidłowości w związku z organizowaniem przetargów na zakup sprzętu i usług na potrzeby armii, które mogłyby narażić Skarb Państwa na straty znacznych rozmiarów. Poczynione ustalenia wykazały, że w latach 2018-2019 pomiędzy żołnierzami odpowiedzialnymi za przeprowadzenie przetargów, a osobami prowadzącymi działalność gospodarczą dochodziło do zmów przetargowych oraz przestępstw korupcyjnych.

Działania na szkodę spółki

Funkcjonariusze CBA kontynuowali postępowanie przygotowawcze dotyczące działań na szkodę spółki deweloperskiej realizującej istotne projekty budowlane. Zatrzymani brali udział w procederze polegającym na wyprowadzaniu pieniędzy ze spółki poprzez przywłaszczenie powierzonych środków finansowych w wielkich rozmiarach, a następnie wprowadzaniu ich do legalnego obrotu. Mechanizm przestępczy polegał na nabyciu fikcyjnych wierzytelności na niekorzyść zarządzanej spółki i transferowaniu środków za pomocą szeregu podmiotów gospodarczych na wskazane przez organizatorów konta podmiotów polskich i zagranicznych. Szkada w mieniu spółki została oszacowana na ponad 60 mln zł. Zatrzymano 12 osób. Wobec 6 podejrzanych zastosowano środki zapobiegawcze o charakterze wolnościowym.

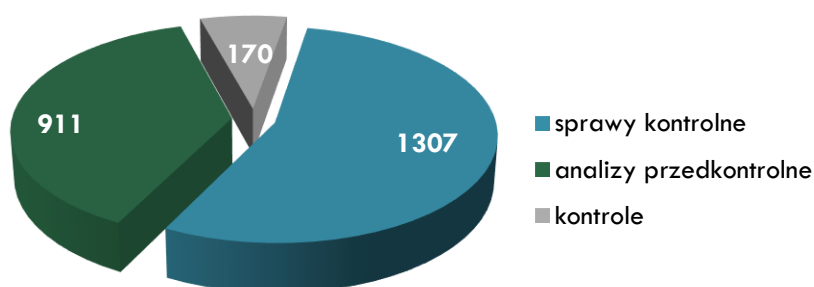
Kontynuacja śledztwa w sprawie afery GetBack

Funkcjonariusze CBA kontynuowali śledztwo w sprawie tzw. afery GetBack. W październiku 2020 r. został skierowany do Sądu Okręgowego w Warszawie pierwszy akt oskarżenia przeciwko 16 osobom, w tym byłemu prezesowi GetBack SA oraz byłemu kierownictwu Idea Banku SA. Oskarżenie dotyczy m.in. oszustwa mającego związek z dystrybucją obligacji spółki GetBack i certyfikatów funduszy inwestycyjnych oraz wykonywania działalności maklerskiej bez zezwolenia KNF. W sprawie występuje 9 tys. pokrzywdzonych, którzy ponieśli straty w wysokości około 3 mld zł. Oskarżonym grozi do 15 lat pozbawienia wolności.

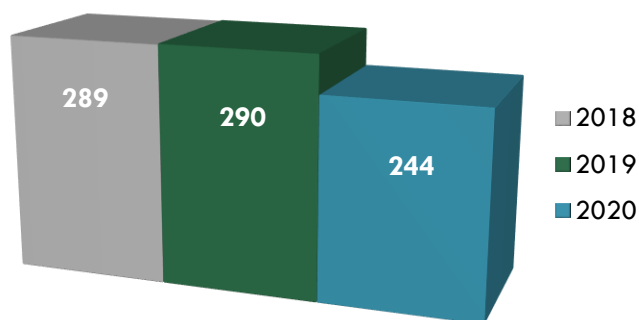
DZIAŁANIA KONTROLNE

Funkcjonariusze CBA w 2020 r. prowadzili **170** kontroli, **911** analiz przedkontrolnych oraz **1 307** spraw kontrolnych. Spośród nich **31** spraw kontrolnych, **36** analiz i **9** kontroli dotyczyło wyłudzeń ze środków unijnych.

W toku kontroli oraz czynności analityczno-informacyjnych funkcjonariusze Biura ujawnili szkodę w mieniu Skarbu Państwa lub narażenie na powstanie takiej szkody w wysokości ponad **244 mln zł**.

Wysokość szkody w mieniu Skarbu Państwa lub narażenia na taką szkodę, ujawniona w toku prowadzonych w latach 2018-2020 kontroli i czynności analityczno-informacyjnych [mln zł]

Postępowania kontrolne

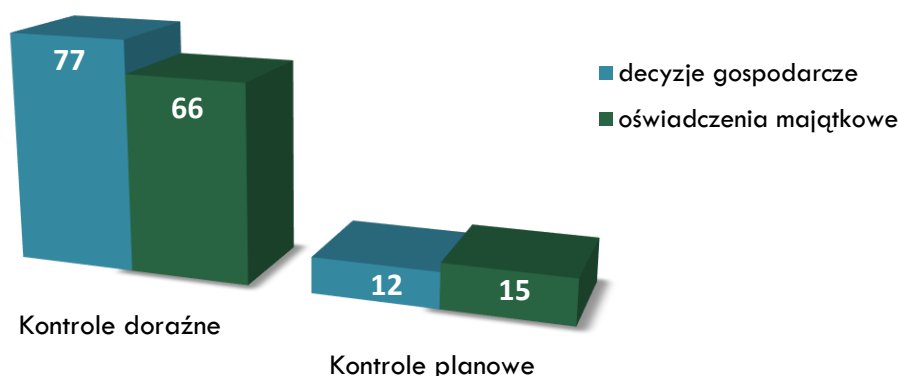
W 2020 r. funkcjonariusze CBA prowadzili dwa rodzaje postępowań kontrolnych - planowe (na podstawie rocznych planów kontroli) oraz doraźne (na podstawie zarządzeń Szefa CBA lub osób upoważnionych). W *Planie Kontroli dla Centralnego Biura Antykorupcyjnego na rok 2020* ujęto 9 tematów kontroli, w tym 7 w przedmiocie decyzji gospodarczych oraz 2 w przedmiocie oświadczeń o stanie majątkowym.

Postępowania kontrolne prowadzone w 2020 r.

przedmiot kontroli	stan na 31.12.2019 r.		wszczęte		zakończone		stan na 31.12.2020 r.	
	planowe	doraźne	planowe	doraźne	planowe	doraźne	planowe	doraźne
decyzje gospodarcze	6	34	6	43	9	41	3	36
oświadczenia majątkowe oraz przestrzeganie przepisów ograniczających działalność gospodarczą osób pełniących funkcje publiczne	7	25	8	41	11	36	4	30
razem	13	59	14	84	20	77	7	66
	72		98		97		73	

Spośród **170** prowadzonych w 2020 r. kontroli większość (**143**) postępowań była prowadzona w trybie doraźnym. W trybie planowym prowadzono **27** kontroli.

Tryb kontroli prowadzonych w 2020 r.

Wszczęcie postępowań kontrolnych najczęściej poprzedzone było przeprowadzeniem czynności analityczno-informacyjnych w formie analizy przedkontrolnej. Podstawą wszczęcia kontroli prowadzonych w 2020 r. były:

- ustalenia analiz przedkontrolnych – **157**,
- ustalenia spraw kontrolnych – **12**,
- ustalenia innej kontroli – **1**.

Nieco ponad połowa z prowadzonych w 2020 r. kontroli (89) polegała na badaniu określonych przepisami prawa procedur podejmowania i realizacji decyzji gospodarczych.

<i>główny przedmiot kontroli procedur podejmowania i realizacji decyzji¹</i>	<i>liczba kontroli</i>
zamówienia publiczne	38
wsparcie finansowe	19
rozporządzanie mieniem państwowym lub komunalnym	18
gospodarowanie środkami publicznymi	7
przyznawanie ulg	4
przyznawanie zezwoleń	1
przyznawanie zwolnień	2
<i>razem</i>	89

W trakcie **81** postępowań dotyczących osób pełniących funkcje publiczne kontrolowane były dane zawarte w oświadczeniach majątkowych pod kątem ich prawidłowości i prawdziwości (**51**), przestrzeganie przepisów ustaw ograniczających prowadzenie działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (**2**) albo oba te zakresy jednocześnie (**28**).

Największą grupę zawodową, podlegającą kontroli CBA w obszarach oświadczeń majątkowych i ograniczeń prowadzenia działalności gospodarczej, stanowili w 2020 r. samorządowcy gminni oraz osoby zatrudnione w jednostkach podległych samorządowi gminnemu – ponad połowa (**42**) z prowadzonych kontroli dotyczyła tej grupy zawodowej.

¹ Kontrole często obejmowały więcej niż jeden wskazany w tabeli przedmiot.

<i>rodzaj pełnionej funkcji publicznej²</i>	<i>liczba kontroli</i>
samorządowcy gminni i osoby zatrudnione w jednostkach podległych	42
kierownicy i pracownicy w urzędach państwowych	10
samorządowcy powiatowi i osoby zatrudnione w jednostkach podległych	8
parlamentarzyści	5
samorządowcy wojewódzcy oraz osoby zatrudnione w jednostkach podległych	5
prokuratorzy i sędziowie	4
funkcjonariusze służb specjalnych i żołnierze	4
inne	2
pracownicy spółek Skarbu Państwa	1
<i>razem</i>	81

W wyniku prowadzonych kontroli, w 2020 r. skierowano **45** zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. W **2** przypadkach przekazano materiały do trwających postępowań przygotowawczych, a w kolejnych **2** przypadkach przesłano do prokuratury informację o ustaleniach poczynionych w toku kontroli. W **21** przypadkach kontrolowanemu lub organowi nadzorującemu przedstawiono wystąpienia z informacją o naruszeniu przepisów oraz zalecenia pokontrolne. Złożono **1** wniosek o odwołanie z zajmowanego stanowiska oraz **1** wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

Ponadto skierowano **6** zawiadomień do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych, **10** informacji do organów skarbowych lub kontrolnych z wnioskiem o przeprowadzenie kontroli w szerszym zakresie, a także przekazano **6** informacji o nieprawidłowościach do innych organów, **1** zawiadomienie o podejrzeniu naruszenia przez burmistrza przepisów prawa budowlanego do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego.

<i>efekty ustaleń dokonanych w toku kontroli</i>	<i>liczba</i>
zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	45
wystąpienie pokontrolne do kontrolowanego lub organu nadzorującego	21
wnioski do organów skarbowych lub kontrolnych o przeprowadzenie kontroli w szerszym zakresie	10
zawiadomienie o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych	6
informacja o nieprawidłowościach do innych organów	6
przekazanie materiałów do trwających postępowań przygotowawczych	2
informacja do prokuratury o ustaleniach poczynionych w toku kontroli	2
wniosek o odwołanie ze stanowiska	1
wniosek o przeprowadzenie postępowania dyscyplinarnego	1
zawiadomienie o podejrzeniu naruszenia przepisów prawa budowlanego	1
<i>razem</i>	95

Według informacji organów powołanych do prowadzenia postępowań przygotowawczych, na podstawie zawiadomień o podejrzeniu przestępstwa, przekazanych w trakcie lub po zakończeniu kontroli, wszczęto **39** śledztw, **12** osobom przedstawiono zarzuty, **1** osobie dodatkowe zarzuty, a wobec **5** osób skierowano akty oskarżenia. Wznowiono **1** umorzony wcześniej postępowanie. Ponadto wydano **2** wyroki skazujące, a wobec **2** osób skierowano wnioski o skazanie bez rozprawy. Umorzono **14** postępowań, w **2** przypadkach umorzenie miało charakter warunkowy. W **1** przypadku materiały wyłączono do odrębnego postępowania, a w **2** przypadkach dokumentacja została dołączona do prowadzonego postępowania.

² Badana osoba często zajmowała różne stanowiska obligujące ją do składania oświadczeń – zestawienie dotyczy ostatnio pełnionej funkcji.

Przykłady kontroli

Nieprawidłowości w działalności finansowej szpitala w Grudziądzu

Postępowanie kontrolne w Regionalnym Szpitalu Specjalistycznym im. dr. Władysława Biegańskiego w Grudziądzu wykazało, że w latach 2017-2019 szpital nieterminowo regulował zobowiązania wobec banków i parabanków, czego skutkiem była konieczność zapłaty odsetek karnych w wysokości prawie 3 mln zł. Ponadto wykazano, że dyrektor placówki zawarł z parabankiem umowę pożyczki 13 mln zł, a pieniądze zostały przelane na konto parabanku, aby uniemożliwić komornikom egzekucję z zajętego bankowego konta szpitala. Parabank dokonywał następnie odpowiednich transakcji na podstawie dyspozycji dyrekcji szpitala. Jednocześnie stwierdzono, że w 37 dokumentach składanych w Kujawsko-Pomorskim Oddziale NFZ w Bydgoszczy dyrektor szpitala oświadczał, że numer konta parabanku jest numerem konta szpitala. Wobec powyższych ustaleń skierowano do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych zawiadomienia o ujawnionych okolicznościach wskazujących na popełnienie przez byłych dyrektorów Regionalnego Szpitala Specjalistycznego w Grudziądzu czynów noszących znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

Nieprawidłowości przy uzyskaniu wsparcia finansowego na produkcję innowacyjnych nawozów

W wyniku czynności kontrolnych, dotyczących dofinansowania przez PARP projektu produkcji nawozów, ujawniono czyny i okoliczności wskazujące na uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa przez prezesa zarządu Stalwit 2 Sp. z o.o. Z ustaleń kontroli wynika, że przedłożył on przerobione, poświadczające nieprawdę i nierzetelne dokumenty oraz nierzetelne

oświadczenia dotyczące okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wsparcia finansowego projektu „Produkcja mieszanek użyźniających” (m.in. w zakresie prowadzonych prac badawczo-rozwojowych). Wartość projektu, dofinansowanego w ramach III osi priorytetowej Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020, określono na ponad 30 mln zł. W wyniku skierowania do Prokuratury Okręgowej w Warszawie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa zostało wszczęte śledztwo w sprawie przedłożenia poświadczających nieprawdę dokumentów, którego prowadzenie powierzono CBA.

Nieprawidłowości przy projektowaniu sieci wodociągowej

W wyniku kontroli w spółce wodociągowej w jednym z miast woj. śląskiego kontrolerzy wykryli nieprawidłowości w udzielaniu w latach 2015-2019 zamówień na sporządzenie dokumentacji projektowej dotyczącej sieci kanalizacyjnych oraz na jej wykonanie. Stwierdzono, że w części dokumentacji dotyczącej zastosowania rur kamionkowych znalazły się zapisy pochodzące wprost z materiałów reklamowych ich dystrybutora i producenta. Dokumentacja została bez zastrzeżeń odebrana przez pracowników kontrolowanej spółki, a następnie w niezmienionej formie wykorzystana jako opis przedmiotu zamówienia w przetargach na wybór wykonawcy. To spowodowało, że wykonawca, będąc związany zapisami dokumentacji projektowej, zastosował rury konkretnego producenta. Ponadto ujawniono, że jeden z projektantów zawierał z dystrybutorem rur umowy, w których zobowiązywał się do nadzoru i doradztwa w zakresie montażu rur kamionkowych na potrzeby inwestycji, której projekt sporządził. Wynagrodzenie projektanta uzależnione było od wartości wykorzystanych rur.

Nieprawidłowości w projekcie Ecotech-Complex

Podczas kontroli przeprowadzonej na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, która dotyczyła Centrum Ecotech-Complex, zbudowanego ze środków europejskich w kwocie ponad 145 mln zł, ujawniono szereg nieprawidłowości. Wykazano m.in., że nie został w pełni zrealizowany główny cel projektu, czyli stworzenie ośrodka o wysokim potencjale naukowo-badawczym. Ponadto jednostka, z uwagi na niewielką aktywność naukowo-badawczą, nie zrealizowała tzw. wskaźników rezultatu projektu. Doszło w ten sposób do naruszenia umowy o dofinansowanie. Kontrola wykazała również, że budynek Ecotech-

Complex nie spełnia podstawowego wymagania postawionego przez UMCS w Lublinie tzn. nie jest budynkiem laboratoryjnym. Zamiast budynku laboratoryjnego uniwersytet otrzymał budynek składający się głównie z pomieszczeń technicznych. Powierzchnia laboratoryjna stanowi 35% powierzchni budynku, (zamiast planowanych 60%), pomieszczenia pomocnicze zajmują 55% (zamiast 15%), sale dydaktyczno-edukacyjne natomiast 9% (zamiast 25%). W efekcie kontroli do Prokuratury Okręgowej w Lublinie przekazano dwa zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstw.

Nieprawidłowości w wykorzystaniu środków unijnych na inkubator przedsiębiorczości

W wyniku kontroli prawidłowości uzyskania i wykorzystania dofinansowania z Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020 ustalono, że przedstawiciele spółki Park Naukowo-Technologiczny Energii Sp. z o.o. w Lublinie podali nieprawdziwe informacje we wniosku o dofinansowanie projektu „Platformy startowe dla nowych pomysłów – Platforma Idealist”. Dotyczyły one miejsca realizacji projektu oraz zapewnienia środków finansowych na pokrycie wydatków niekwalifikowanych. Ustalono, że spółka dysponowała jedynie umową pożyczki, która nigdy nie została wypłacona. Brak środków finansowych spowodował zaprzestanie realizacji projektu i brak możliwości dalszej inkubacji działalności typu start-up podmiotom, które zdecydowały się prowadzić swoje przedsięwzięcia w ramach programu realizowanego przez Park Naukowo-Technologiczny Energii Sp. z o.o. Ponadto w toku kontroli stwierdzono, że wskazane miejsce realizacji projektu to pustostan w znacznej części bez okien, mediów i jakiegokolwiek infrastruktury. Informacje zawarte we wniosku o dofinansowanie wprowadziły PARP w błąd i w efekcie doprowadziły do zawarcia umowy o dofinansowanie w wysokości ponad 19,2 mln zł, w ramach której została wypłacona kwota 1,3 mln zł. W związku z ustaleniami skierowano do Prokuratury Okręgowej w Lublinie zawiadomienie o możliwości popełnienia przez osoby zarządzające Parkiem Naukowo-Technologicznym Energii Sp. z o.o. przestępstwa oszustwa związanego z wyłudzeniem oraz usiłowaniem wyłudzenia dofinansowania ze środków unijnych oraz składania nieprawdziwych i nierzetelnych oświadczeń.

Kontrola zakończona wszczęciem dochodzenia przez OLAF

Na podstawie ustaleń poczynionych w toku kontroli w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego uznano, że Zarząd Województwa, działając jako Instytucja Zarządzająca Wielkopolskim RPO na lata 2014-2020, przyznał 5 mln zł na realizację projektu, który nie spełniał wszystkich kryteriów formalnych i merytorycznych i tym samym nie kwalifikował się do przyznania dofinansowania. Kontrola dotyczyła projektu „Wzmocnienie konkurencyjności Kancelarii Adwokatów i Radców Prawnych P. J. Sowisło & Topolewski spółka komandytowo-akcyjna poprzez wdrożenie innowacyjnych technologii IT w procesie świadczenia usługi prawnej”, a dofinansowanie otrzymała ww. kancelaria. Stwierdzono ponadto, że przez niewłaściwy sposób weryfikacji rea-

lizacji projektu działano na szkodę interesu publicznego. Materiały zgromadzone w toku kontroli były podstawą wszczęcia przez Prokuraturę Okręgową w Poznaniu śledztwa w sprawie działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej dla innej osoby, niedopełnienia obowiązków służbowych oraz przekroczenia uprawnień przez członków Komisji Oceny Projektów oraz urzędników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego. Ponadto informacje przekazane przez CBA do OLAF-u pozwoliły tej instytucji wsząć dochodzenie w sprawie domniemych nieprawidłowości lub nadużyć finansowych w trakcie przyznania i wdrożenia projektu realizowanego przez

Kancelarię Adwokatów i Radców Prawnych P. J. Sowisło & Topolewski S.K.A.

Straty gminy w wyniku unieważnienia przetargu

Kontrola zamówień publicznych udzielanych przez Urząd Miasta Myślibórz wykazała, iż w wyniku bezpodstawnego unieważnienia jednego z postępowań o udzielenie zamówienia publicznego oraz niezasadzonego rozwiązania umowy z wykonawcą w trakcie realizacji innego zamówienia publicznego – a następnie powtórzenia obu postępowań – Gmina Myślibórz poniosła stratę w wysokości 1,6 mln zł. W wyniku złożonego po kontroli zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa Prokuratura Okręgowa w Szczecinie wszczęła śledztwo w sprawie przekroczenia uprawnień przez przedstawicieli UM Myślibórz.

Nieprawidłowości przy budowie Zakładu Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego

Postępowanie kontrolne wykazało, że w wyniku niedopełnienia ciężącego na prezesie Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Sp. z o.o. obowiązku dbania o interesy majątkowe spółki, doszło do wyrządzenia jej szkody wielkich rozmiarów. Ujawniono także, że prezes zarządu tej spółki złożył nieprawdziwe oświadczenie, które mogło skutkować niekorzystnym rozporządzeniem mieniem wielkich rozmiarów (27 mln zł) przez Bank BGŻ BNP Paribas SA. Ustalenia kontroli, zawarte w zawiadomieniu o popełnieniu przez prezesa zarządu ZUO przestępstw niedopełnienia obowiązku oraz oszustwa, pozwoliły Prokuraturze Regionalnej w Szczecinie wsząć śledztwo w tym zakresie.

Nie zgodne z prawem uzyskanie dofinansowania

Dwie – prowadzone równolegle – kontrole wykorzystania wsparcia finansowego udzielonego przez ARiMR ujawniły nieprawidłowości, które umożliwiły beneficjentom uzyskanie dotacji w wys. 2,9 mln zł. Postępowanie kontrolne dotyczyło działań prowadzonych przez powiązane ze sobą osobowo podmioty EURO-FISH Sp. z o.o. oraz BIG FISH. Stwierdzone nieprawidłowości polegały m.in. na przedstawianiu Agencji dokumentów potwierdzających zrealizowanie zadań, które nie zostały wykonane oraz przedłożeniu nierzetelnych oświadczeń dotyczących możliwości ubiegania się o dotację. Poczynione ustalenia dały podstawę do skierowania do Prokuratury Okręgowej w Gdańsku zawiadomienia o możliwości popełnienia przez osobę zarządzającą ww. podmiotami przestępstw z art. 286 § 1 i art. 297 § 1 kk.

Podejrzanie złożenia przez posła fałszywych oświadczeń majątkowych

W wyniku postępowania kontrolnego ujawniono okoliczności wskazujące m.in. na możliwość złożenia w latach 2014-2019 fałszywych oświadczeń majątkowych przez posła na Sejm RP. W związku z tym zawiadomiono prokuraturę o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa, wskazując w szczególności niewykazywanie ruchomości w postaci rzeźby o wartości 54 tys. zł. Dodatkowo zwrócono uwagę na okoliczności związane z możliwością przywłaszczenia w latach 2013-2019 środków pieniężnych przeznaczonych na prowadzenie biura poselskiego (ok. 580 tys. zł) oraz na możliwość doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem Kancelarii Sejmu RP poprzez wprowadzenie w błąd co do liczby zatrudnionych pracowników biura poselskiego oraz przysługujących im wynagrodzeń za pracę.

Nieprawidłowości w oświadczeniach majątkowych sędziego

Kontrola oświadczeń majątkowych złożonych w latach 2014-2019 przez sędziego jednego z Sądów Okręgowych wykazała, że osoba ta – ujawniając posiadane zasoby pieniężne – zaniżyła ich wartość o kwoty od 1,36 mln do 1,7 mln zł. W wyniku złożonego przez CBA zawiadomienia o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa złożenia fałszywych oświadczeń majątkowych zostało wszczęte śledztwo. Ponadto o stwierdzonych nieprawidłowościach poinformowano Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych.

Analizy przedkontrolne

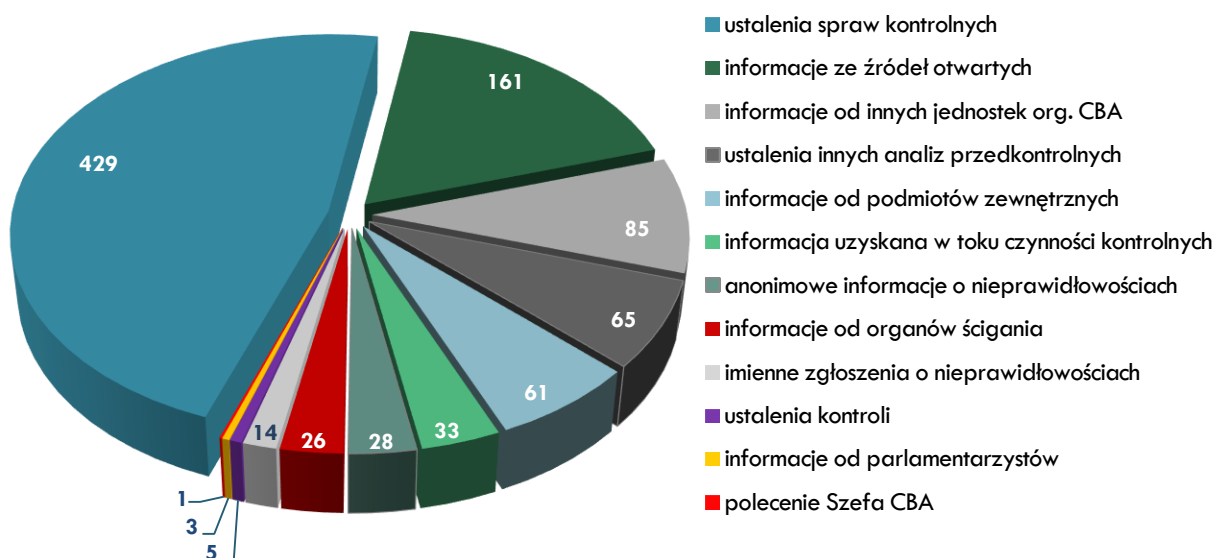
W 2020 r. funkcjonariusze CBA prowadzili **911** analiz przedkontrolnych, z czego **526** dotyczyło procedur podejmowania i realizacji decyzji gospodarczych, a **385** oświadczeń majątkowych i przestrzegania przepisów antykorupcyjnych.

Analizy przedkontrolne prowadzone w 2020 r.

przedmiot postępowania	stan na 31.12.2019r.	wszczęte	zakończone	stan na 31.12.2020 r.
decyzje gospodarcze	314	212	236	290
oświadczenia majątkowe oraz przestrzeganie przepisów ograniczających działalność gospodarczą osób pełniące funkcje publiczne	156	229	193	192
razem	470	441	429	482

Czynności analityczno-informacyjne, jakimi są analizy przedkontrolne, wszczynane były głównie na podstawie ustaleń spraw kontrolnych (**429**, czyli **47,1%**) oraz informacji zaczerpniętych ze źródeł otwartych (**161**, czyli **17,7%**).

Podstawy wszczęcia analiz przedkontrolnych w 2020 r.

Prowadzone w 2020 r. analizy określonych przepisami prawa procedur podejmowania i realizacji decyzji gospodarczych, najczęściej dotyczyły zamówień publicznych.

Obszary analiz prowadzonych w 2020 r. dotyczących podejmowania i realizacji decyzji gospodarczych³

przedmiot decyzji	liczba analiz
zamówienia publiczne	169
wsparcie finansowe	129
rozporządzenie mieniem państwowym lub komunalnym	119
gospodarowanie środkami publicznymi	66
przyznawanie ulg, zezwoleń, zwolnień	15
inne	11
prywatyzacja i komercjalizacja	10
obowiązki podatkowe	6
realizacja umów o partnerstwie publiczno-prywatnym	1
razem	526

³ Analizy przedkontrolne często obejmowała więcej niż jeden wskazany w tabeli przedmiot. Zestawienie dotyczy głównego przedmiotu decyzji.

Prowadzone w 2020 r. analizy oświadczeń majątkowych oraz przestrzegania przepisów ograniczających prowadzenie działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne najczęściej dotyczyły podania nieprawdy lub zatajenia prawdy w oświadczeniu majątkowym (363), a 126 z nich dotyczyło również naruszenia ustaw wprowadzających ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej. Ponadto prowadzono 21 analiz w zakresie naruszenia przepisów art. 4 ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej oraz 1 w zakresie niezłożenia oświadczenia majątkowego.

Największą grupą pozostającą w zainteresowaniu CBA w trakcie badania prawidłowości i prawdziwości oświadczeń o stanie majątkowym oraz przestrzegania przepisów antykorupcyjnych byli samorządowcy gminni i osoby zatrudnione w jednostkach podległych samorządowi gminnemu.

Grupy zawodowe, których dotyczyły analizy przedkontrolne prowadzone w 2020 r. w obszarze oświadczeń majątkowych i ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej⁴

<i>rodzaj pełnionej funkcji publicznej</i>	<i>liczba analiz</i>
samorządowcy gminni i osoby zatrudnione w jednostkach podległych	177
parlamentarzyści	69
kierownicy i pracownicy w urzędach państwowych	43
samorządowcy powiatowi i osoby zatrudnione w jednostkach podległych	21
prokuratorzy, sędziowie i osoby zatrudnione w sądownictwie i prokuraturze	21
samorządowcy wojewódzcy i osoby zatrudnione w jednostkach podległych	20
pracownicy spółek Skarbu Państwa	16
funkcjonariusze Policji i służb specjalnych, żołnierze	9
osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe wg ustawy o wynagradzaniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe	4
pracownicy agencji państwowych	3
inne osoby zobowiązane do składania oświadczeń majątkowych	2
<i>razem</i>	385

Funkcjonariusze pionu kontroli w 2020 r., kontynuowali prowadzenie tzw. analiz systemowych obejmujących określone grupy osób pełniących funkcje publiczne, zobowiązanych do składania oświadczeń o stanie majątkowym. Wieloetapowy proces pozwala na wytypowanie osób, których oświadczenia mogą zawierać uchybienia, mogące stanowić podstawę do wszczęcia kontroli.

Ustalenia przeprowadzonych analiz decyzji gospodarczych oraz oświadczeń majątkowych i przestrzegania przepisów antykorupcyjnych pozwoliły na skierowanie w 2020 r. **16** zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. W **8** przypadkach dokumentację przekazano prokuraturze do toczących się śledztw, a w **5** przypadkach do wykorzystania służbowego przez inne organy ścigania.

Skierowano **4** zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych. Do właściwych organów skierowano **1** wniosek o przeprowadzenie kontroli oraz **33** informacje o stwierdzonych nieprawidłowościach. Przekazano **8** informacji do urzędów skarbowych. W **23** przypadkach przekazano zgromadzone materiały do innych jednostek CBA, w tym prowadzących postępowania przygotowawcze.

Zakończone w 2020 r. analizy przedkontrolne zawierały w **98** przypadkach rekomendację do wszczęcia kontroli lub kolejnych czynności analityczno-informacyjnych.

⁴ Badana osoba często zajmowała różne stanowiska obligujące ją do składania oświadczeń – zestawienie dotyczy ostatnio pełnionej funkcji.

Właściwe organy, do których skierowano wnioski, informacje i zawiadomienia, poinformowały m.in. o wszczęciu 12 postępowań przygotowawczych oraz skierowaniu aktu oskarżenia wobec 1 osoby. W 1 przypadku dołączono dokumentację do prowadzonego postępowania przygotowawczego. W 2 przypadkach odmówiono wszczęcia postępowania przygotowawczego. W 5 przypadkach prokuratura wydała postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego.

Przykłady analiz przedkontrolnych

Wyłudzenia pożyczek z Funduszu Górnośląskiego

W wyniku przedkontrolnej analizy udzielania niskooprocentowanych pożyczek ze środków unijnych przez Fundusz Górnośląski SA ustalono grupę osób, które doprowadziły do wyłudzenia pożyczek w wys. 2,6 mln zł. Osoby te wykorzystywały powiązane ze sobą spółki pozorujące działalność rynkową, a we wnioskach o pożyczki wielokrotnie poświadczaly nieprawdę. Analiza zakończyła się złożeniem zawiadomienia o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa i wszczęciem śledztwa przez Prokuraturę Okręgową w Katowicach, a także wszczęciem kontroli w Funduszu Górnośląskim SA.

Nieprawidłowości w finansowaniu sieci ciepłowniczej w Szamotułach

W wyniku analizy dofinansowania projektu modernizacji i rozbudowy Miejskiej Sieci Ciepłowniczej w Szamotułach stwierdzono, że członkowie zarządu spółki z branży ciepłowniczej z Poznania, po pozyskaniu dotacji 12,9 mln zł z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wydatkowali te środki w sposób niezgodny z przeznaczeniem. Ustalono, że podmioty powiązane z ww. spółką tworzyły łańcuchy transakcji, sztucznie kreowały transakcje o zawyżonych wartościach oraz wystawiały i przyjmowały fikcyjne faktury VAT z wykorzystaniem głównego wykonawcy w roli tzw. podmiotu podstawionego. Łączną wartość fikcyjnych faktur wyliczono na ponad 10 mln zł brutto. W związku z podejrzeniem bezprawnego pozyskania środków z dofinansowania i ich podziału między podmiotami powiązаныmi w celu osiągnięcia korzyści majątkowej – skierowano zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstw przez osoby uczestniczące w procedurze. W rezultacie podjętych czynności śledztwo wszczęła Prokuratura Okręgowa w Poznaniu.

Powiązania wśród beneficjentów unijnego projektu

Analiza projektu realizowanego od 2016 r. ze środków unijnych, który dotyczy dokształcania uczniów oraz nauczycieli z województwa lubuskiego, zakończyła się przekazaniem ustaleń do OLAF-u. Ogólna wartość projektu to 172,9 mln zł, z czego dofinansowanie ze środków UE to 161,2 mln zł. Beneficjentami programu jest 18 jednostek samorządu terytorialnego oraz 5 zespołów szkół. Analiza wykazała, że większość beneficjentów zawarła umowę partnerstwa z firmą szkoleniową ze Szczecina lub z konsorcjum, którego członkiem jest właścicielka tej firmy. Jako partner beneficjentów zlecała ona wykonanie zadań związanych z realizacją projektu zawsze temu samemu kręgowi ściśle z nią związanych wykonawców. Wątpliwości dotyczące powiązań i wzajemnych relacji występujących między partnerem projektów a wykonawcami usług oraz wpływu tych powiązań na kwalifikowalność wydatków w ramach RPO – Lubuskie 2020 dały podstawę do skierowania informacji do OLAF-u. Ponadto w efekcie prowadzonych przez CBA czynności beneficjenci dokonali znaczących zmian w umowach partnerstwa lub je rozwiązano.

Wyłudzenie zwrotu podatku VAT

Wynik analizy wniosku o zwrot podatku VAT w wys. 1,7 mln zł doprowadził do wszczęcia kontroli Urzędu Celno-Skarbowego w podmiocie wnioskującym i do wstrzymania zwrotu podatku przez Urząd Skarbowy. Analizą objęto transakcję sprzedaży czterech stacji transformatorowych, dokonaną między dwiema spółkami, których prezesem zarządu była ta sama osoba. Stacje zostały sprzedane - po ich kilkuletnim użytkowaniu - za niemal 2,5 mln zł, co jest ceną trzykrotnie wyższą niż obecna cena rynkowa czterech nowych stacji. Z ustaleń analizy wynikało, że każda z tych stacji, zanim została nabyta przez spółkę sprzedającą, była przedmiotem obrotu w łańcuchu 3-4 transakcji pomiędzy innymi podmiotami. Ustalono, że celem transakcji było sztuczne podniesienie wartości tych urządzeń, a tym samym podniesienie kwoty podatku VAT w celu jego wyłudzenia. O dokonanych ustaleniach poinformowano Naczelnika Urzędu Skarbowego Poznań-Wilda, który do czasu zapowiedzianej kontroli Urzędu Celno-Skarbowego wstrzymał zwrot podatku VAT we wnioskowanej wysokości.

Naruszenie dyscypliny finansów publicznych

Ustalenia analizy rozporządzania mieniem przez GDDKiA w ramach wdrażania systemu SAP dały podstawę do złożenia zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych przez dyrektora generalnego urzędu GDDKiA oraz 15 dyrektorów oddziałów GDDKiA. Zawiadomienie dotyczyło naruszenia przepisów pzp poprzez zaniechanie oszacowania 15 zadań (o łącznej wartości 2,2 mln zł) polegających na wdrożeniu systemu SAP w oddziałach GDDKiA i braku przekazania ogłoszenia o zamówieniu publicznemu Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej. Ponadto zamawiający naruszył przepisy poprzez udzielenie zamówienia z pominięciem pzp. Odpowiedzialność poszczególnych dyrektorów 15 oddziałów GDDKiA jest przedmiotem postępowania prowadzonego przez Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych.

Stwierdzenie konieczności zmiany przepisów dotyczących dofinansowania

W wyniku analizy wsparcia finansowego udzielanego w latach 2018-2019 producentom rolnym w ramach programu dofinansowania kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich ustalono, że obsługujący program pracownicy ARiMR nie posiadają realnej możliwości kontroli zasadności przyznania dofinansowania. W związku z tym zwrócono się do prezesa ARiMR o rozważenie wystąpienia o zmianę przepisów, aby zapewnić Agencji możliwość weryfikacji przyznanego dofinansowania, a podmiotom zajmującym się utylizacją zwierząt - adekwatną ekonomicznie należność za świadczone usługi. W efekcie prezes ARiMR wystąpił do MRiRW o rozważenie zmiany sposobu znakowania świń w celu skutecznego wykorzystania środków przeznaczonych na finansowanie kosztów utylizacji padłych zwierząt.

Nieprawidłowości dotyczące uzyskania dotacji na 28 mln zł

Prawidłowość uzyskania i wykorzystania przez M.S. STEEL wsparcia finansowego na realizację wybranych projektów w ramach POIG oraz Regionalnego Programu Województwa Mazowieckiego były przedmiotem analizy, której ustalenia wskazywały na podejrzenie popełnienia przestępstwa. W toku analizy stwierdzono posługiwanie się nierzetelnymi dowodami zakupu przez przedstawicieli M.S. STEEL oraz składanie poświadczających nieprawdę oświadczeń celem uzy-

skania dofinansowania w łącznej kwocie 28,1 mln zł. Ponadto wątpliwości budziła rzetelność przedkładanych opinii o innowacyjności, które miały znaczenie dla uzyskania wsparcia. Wyniki analizy zostały przekazane do Prokuratury Okręgowej w Płocku w celu dołączenia do materiałów śledztwa toczącego się w podobnym zakresie.

Nierzetelne rozliczenie dotacji z PARP i NCBiR

Ustalenia analizy wykorzystania przez Nova Stal Sp. z o.o. wsparcia finansowego przyznanego przez PARP oraz NCBiR wskazywały na podejrzenie popełnienia przestępstwa. Z przeprowadzonej analizy wynika, że w celu uzyskania dofinansowania w łącznej kwocie 20,9 mln zł spółka posługiwała się nierzetelnymi dowodami zakupu. W trakcie czynności analityczno-informacyjnych NCBiR wypowiedziało spółce umowę o dofinansowanie na kwotę 6,2 mln zł. Ustalenia analizy zostały przekazane do Prokuratury Okręgowej w Płocku w celu dołączenia do materiałów śledztwa toczącego się w podobnym zakresie. Ponadto skierowano informację o wynikach analizy do Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, które prowadziło postępowanie administracyjne w sprawie zwrotu dotacji przez spółkę, oraz wniosek do NCBiR o intensyfikację działań kontrolnych w przypadku podejrzenia nieprawidłowości przy realizacji dotowanych projektów.

Antydatowanie oświadczeń majątkowych w instytucji państwowej

Funkcjonariusze analizujący oświadczenia majątkowe pracowników jednej z instytucji państwowych nabrali podejrzeń, że w kilku przypadkach doszło do poświadczania nieprawdy. Okazało się bowiem, że oświadczenia złożone za lata 2013-2016 sporządzono na formularzu, którego wzór został określony dopiero w 2017 r. rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie określenia wzorów formularzy oświadczeń o prowadzeniu działalności gospodarczej i o stanie majątkowym. Na oświadczeniach znajdowały się adnotacje o ich przeanalizowaniu przez uprawnione osoby i daty sugerujące, że czynności tych dokonano w latach 2014-2017. Wynikało z tego, że dokumenty zostały wytworzone później niż sugerowały daty, którymi je opatrzono. Ponieważ antydatowanie oświadczeń majątkowych jest poświadczaniem nieprawdy w rozumieniu art. 271 § 1 kk, dlatego skierowano do właściwej jednostki prokuratury zawiadomienie o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Prokuratura jednak odmówiła wszczęcia śledztwa, stwierdzając, że antydatowanie oświadczeń majątkowych jest kwestią redakcyjną. Po zaskarżeniu tego postanowienia przez CBA sąd uchylił decyzję prokuratury i nakazał prowadzenie śledztwa, stwierdzając, że antydatowanie oświadczeń majątkowych (dotyczące złożenia, potwierdzenia przyjęcia i analizy) wskazuje na wypełnienie znamion przestępstwa fałszu intelektualnego.

Sprawy kontrolne

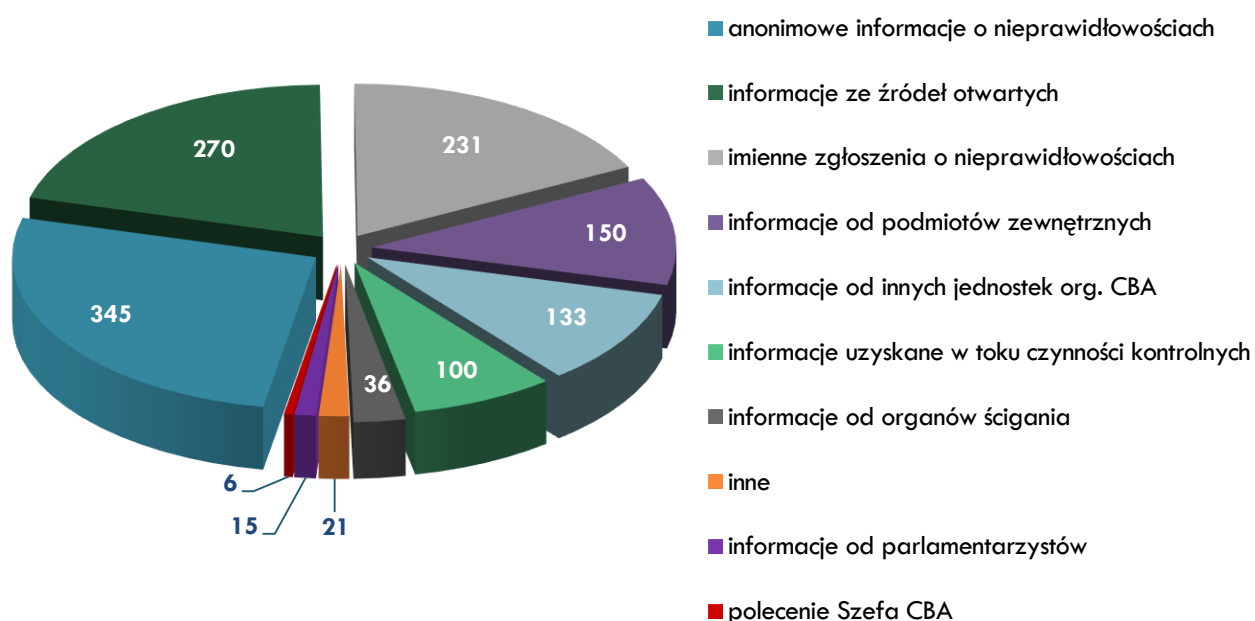
W 2020 r. w CBA prowadzonych było **1307** spraw kontrolnych.

Sprawy kontrolne prowadzone w 2020 r.

przedmiot postępowania	stan na 31.12.2019 r.	wszczęte	zakończone	stan na 31.12.2020r.
decyzje gospodarcze	335	551	562	324
oświadczenia majątkowe oraz przestrzeganie przepisów ograniczających prowadzenie działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne	125	275	256	144
inne	5	16	14	7
<i>razem</i>	<i>465</i>	<i>842</i>	<i>832</i>	<i>475</i>

Sprawy kontrolne wszczynane były najczęściej na podstawie wpływających do CBA anonimowych informacji o nieprawidłowościach (**345**, czyli **26,4%**).

Podstawy wszczęcia spraw kontrolnych w 2020 r. w ujęciu procentowym

Spośród wszystkich prowadzonych w 2020 r. spraw kontrolnych 886 (**67,8%**) dotyczyło procedur podejmowania i realizacji decyzji gospodarczych, najwięcej w obszarze zamówień publicznych.

Obszary spraw kontrolnych prowadzonych w 2020 r., dotyczących podejmowania i realizacji decyzji gospodarczych

<i>przedmiot decyzji</i>	<i>liczba spraw</i>
zamówienia publiczne	358
rozporządzenie mieniem państwowym lub komunalnym	173
gospodarowanie środkami publicznymi	116
wsparcie finansowe	121
inne	83
przyznawanie ulg, zezwoleń, zwolnień, koncesji, preferencji	23
obowiązki podatkowe	25
prywatyzacja i komercjalizacja	6
finansowanie partii politycznych	2
<i>razem</i>	<i>907</i>

Sprawa kontrolna często obejmowała więcej niż jeden wskazany w tabeli obszar.

W zakresie badania prawidłowości i prawdziwości oświadczeń o stanie majątkowym składanych przez osoby pełniące funkcje publiczne oraz przestrzegania przez nie przepisów wprowadzających ograniczenia w podejmowaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej przeprowadzono 400 spraw kontrolnych. Największą grupą badanych byli samorządowcy gminni oraz osoby zatrudnione w jednostkach podległych samorządowi.

Grupy zawodowe, których dotyczyły sprawy kontrolne prowadzone w 2020 r. w obszarze oświadczeń majątkowych i ograniczeń prowadzenia działalności gospodarczej⁵

<i>rodzaj pełnionej funkcji publicznej</i>	<i>liczba spraw</i>
samorządowcy gminni, osoby zatrudnione w jednostkach podległych	253
samorządowcy powiatowi, osoby zatrudnione w jednostkach podległych	46
osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe wg ustawy o wynagradzaniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe	31
prokuratorzy i sędziowie inne osoby zatrudnione w sądownictwie	22
kierownicy i pracownicy w urzędach państwowych	16
samorządowcy wojewódzcy oraz osoby zatrudnione w jednostkach podległych	18
funkcjonariusze Policji i innych służb	5
parlamentarzyści	6
inne osoby zobowiązane do składania oświadczeń majątkowych	2
pracownicy agencji państwowych	1
<i>razem</i>	<i>400</i>

W wyniku ustaleń spraw kontrolnych skierowano w 2020 r. **1** zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. W **29** przypadkach przekazano organom ścigania dokumentację do wykorzystania służbowego, a w **1** celem dołączenia do prowadzonego postępowania.

Do innych właściwych organów skierowano **16** informacji o ustaleniach, a w **19** przypadkach przekazano zgromadzone materiały. Do urzędów skarbowych przekazano **19** informacji. W **9** przypadkach przekazano zgromadzone materiały do innych jednostek CBA, w tym prowadzących postępowania przygotowawcze.

Zakończone w 2020 r. sprawy kontrolne zawierały w **216** przypadkach rekomendację do wszczęcia kolejnych czynności analityczno-informacyjnych, a w **10** przypadkach do wszczęcia

⁵ Badana osoba często zajmowała różne stanowiska obligujące ją do składania oświadczeń – zestawienie dotyczy ostatnio pełnionej funkcji.

postępowania kontrolnego. W **22** przypadkach przekazano zgromadzone materiały do innych komórek CBA, w tym prowadzących postępowania przygotowawcze.

Właściwe organy, do których po zakończeniu spraw kontrolnych skierowano wnioski, informacje i zawiadomienia, poinformowały m.in. o wszczęciu **1** postępowania przygotowawczego, przedstawieniu zarzutów **1** osobie i skierowaniu aktu oskarżenia wobec **3** osób. W **1** przypadku dołączono materiały do prowadzonego postępowania.

Zgłoszenia

W 2020 r. do CBA wpłynęło **35 988** zgłoszeń, z czego we właściwości Biura było **1 098**.

Informacje dotyczące spraw leżących we właściwości CBA przekazywane były do właściwych jednostek organizacyjnych w celu wykorzystania służbowego. Na podstawie sygnałów o potencjalnych przypadkach korupcji, funkcjonariusze pionu kontroli w 2020 r. wszczęli **77** spraw kontrolnych, **35** analiz przedkontrolnych i **8** kontroli.

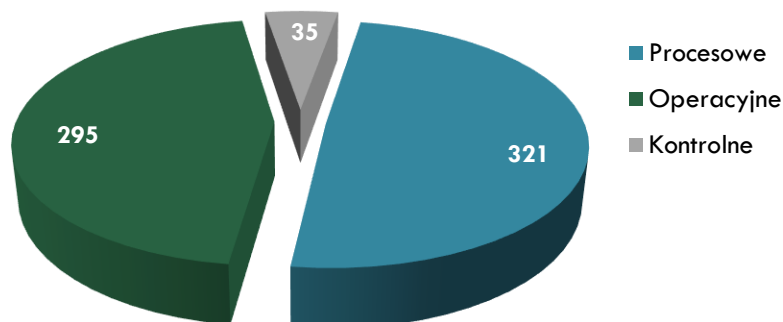

DZIAŁANIA ANALITYCZNO -INFORMACYJNE

Analizy kryminalne

W 2020 r. analitycy kryminalni CBA otrzymali **651** wniosków o przeprowadzenie analizy kryminalnej. Dominowały wnioski o analizy na potrzeby postępowań przygotowawczych (49%) i spraw operacyjnych (45%).

*Wnioski o przeprowadzenie analizy kryminalnej w 2020 r.
– wg charakteru czynności, do których były wykorzystywane*

Spośród wniosków o analizę na potrzeby procesowe, ponad 41% zostało sporządzonych z inicjatywy prokuratury.

Na podstawie otrzymanych wniosków funkcjonariusze CBA wykonali **1 050** analiz kryminalnych.

Analizy kryminalne z podziałem na poszczególne kategorie

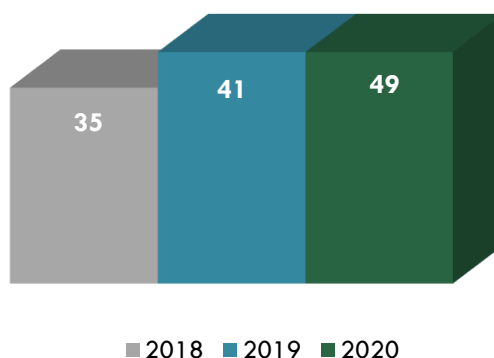
analiza bilingów	analiza przepływów finansowych	analiza materiałów spraw	inne analizy	razem
259	601	78	112	1 050

W 2020 r. przygotowano **1 172 produkty analityczne**. Zdecydowaną większość stanowiły raporty analityczne z analizy kryminalnej (75%).

Sprawy analityczne

W 2020 r. w CBA prowadzono **49** spraw analitycznych.

Sprawy analityczne prowadzone w latach 2018-2020

Efektem działalności analitycznej było m.in. przygotowanie **61** opracowań analitycznych.

W 2020 r. wśród głównych analizowanych obszarów znalazły się: rządowe programy pomocowe realizowane w związku z koniecznością ograniczenia skutków pandemii COVID-19, informatyzacja instytucji państwowych oraz funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia i sektora farmaceutycznego.

Informatyzacja państwa

Z uwagi na strategiczne znaczenie i dużą wartość szczególnym zainteresowaniem analitycznym objęto przedsięwzięcia realizowane przez:

Resort finansów - działania w tym zakresie dotyczyły przede wszystkim osłony antykorupcyjnej 3 przedsięwzięć m.in. zamówienia dotyczącego świadczenia usługi transmisji danych w sieci WAN oraz usługi dostępu do sieci Internet i pozwoliły na uzyskanie łącznie 74,5 mln zł oszczędności. Bardzo istotnym aspektem działań analitycznych były czynności związane z budową nowego Systemu Poboru Opłaty Elektronicznej i utrzymaniem obecnego systemu viaTOLL przez MF i Instytut Łączności. CBA zgłosiło uwagi do dokumentacji przetargowej w ogłoszeniu wykonawczym na dostawę subskrypcji platformy usług hostowanych Microsoft oraz usług wsparcia inżynierskiego producenta lub produktów równoważnych. Przyjęcie uwag Biura doprowadziło do oparcia zamówienia wykonawczego o realne potrzeby wskazane przez Instytut Łączności dzięki czemu Skarb Państwa zaoszczędził ok. 45 mln zł.

ZUS – działania prowadzone w tym zakresie dotyczyły przede wszystkim osłony antykorupcyjnej 12 projektów. Najważniejszym efektem prowadzonych czynności było uzyskanie blisko 21 mln zł oszczędności. Osłona dotyczyła m.in. zakupu aktualizacji systemu operacyjnego oraz zakupu serwisu specjalistycznego oprogramowania. W wyniku przeprowadzonej analizy ZUS podjął decyzję o wyborze rozwiązania, którego koszt wdrożenia i utrzymania w okresie 36 miesięcy wyniesie ok. 78,6 tys. zł, podczas gdy pierwotnie planowano udzielenie zamówienia szacowanego na 3 mln zł.

Resort zdrowia – działania pionu analitycznego Biura dotyczyły przede wszystkim budowy przez NFZ nowego centralnego systemu informatycznego oraz utrzymania obecnie funkcjonującego SIWD. Wykonawcy domagali się indeksacji wartości rocznego wynagrodzenia za utrzymanie i rozwój systemu o 40%. Dzięki zaangażowaniu CBA w negocjacje wykonawcy zgodzili się na indeksację w wysokości 4,3%. W konsekwencji roczne wydatki NFZ na utrzymanie SIWD zwiększyły się jedynie o ok. 2,4 mln zł, a nie około 24 mln zł.

Prowadzono również działania analityczne mające na celu zabezpieczenie zgodnego z prawem i interesami ekonomicznymi RP przebiegu niektórych projektów informatycznych realizowanych przez inne instytucje publiczne (np. resort sprawiedliwości, resort cyfryzacji, ARiMR, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie).

Funkcjonowanie sektora ochrony zdrowia

Działania analityczne były prowadzone w ramach 6 spraw analitycznych, w tym osłony antykorupcyjnej 4 programów rządowych. Istotnym aspektem czynności dotyczących tego obszaru była również weryfikacja konfliktu interesów członków gremiów podległych resortowi zdrowia, a także działania związane ze wsparciem instytucji państwa zajmujących się przeciwdziałaniem pandemii COVID-19.

Funkcjonowanie rynku leków oraz realizacja polityki państwa w zakresie nadzoru nad rynkiem oraz refundacji – zidentyfikowano ograniczenia w nadzorze nad rynkiem farmaceutycznym wynikają-

ce z braku kompleksowych regulacji w ustawie Prawo farmaceutyczne. Przedstawiono również propozycje zmian dotyczących systemu refundacji leków, które zostały uwzględnione w projekcie nowelizacji ustawy o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych. Ustalono przesłanki podważające merytoryczną zasadność decyzji URPL w odniesieniu do zmiany decyzji rejestracyjnych z kategorii dostępności Rp na OTC lub rozszerzenia wskazań do stosowania dla wybranych leków. Elementem działań w tym obszarze była również osłona antykorupcyjna postępowań przetargowych na zakup leków antyretrowirusowych przeciw HIV (25 postępowań obejmujących w sumie 167 części o łącznej wartości blisko 350 mln zł).

Funkcjonowanie rynku krwiodawstwa i krwiolecznictwa – działania w tym zakresie były ukierunkowane m.in. na ocenę kierunków rozwoju krajowego przetwórstwa osocza (nawiązano współpracę z Pełnomocnikiem Prezesa Rady Ministrów ds. rozwoju sektora biotechnologii i niezależności Polski w zakresie produktów krwiopochodnych). Istotnym elementem działań była również osłona antykorupcyjna 40 postępowań przetargowych o łącznej wartości ponad 400 mln zł na zakup koncentratów czynników krzepnięcia i desmopresyny w ramach programu zdrowotnego Narodowy Program Leczenia Chorych na Hemofilię i Pokrewne Skazy Krwotoczne na lata 2019-2023.

Funkcjonowanie rynku wyrobów medycznych - analizą objęto w szczególności zmiany prawne i organizacyjne na rynku wyrobów medycznych. Istotnym elementem działań była również osłona antykorupcyjna postępowań konkursowych na wybór realizatorów zadania „Doposażenie zakładów radioterapii na zakup sprzętu medycznego” (8 akceleratorów) w ramach Narodowej Strategii Onkologicznej.

Realizacja programów i strategii szczepiennych - poczynione ustalenia wskazały na brak systemowych procedur analiz zasadności wprowadzenia programów szczepiennych (zainteresowaniem objęto głównie szczepienia przeciwko rotawirusom i HPV) oraz ich długofalowych skutków epidemicznych. Zidentyfikowano nieprawidłowości systemowe w przygotowaniu i realizacji działań zmierzających do przeciwdziałania i zwalczania pandemii COVID-19 w zakresie diagnostyki sytuacji epidemicznej i szczepień ochronnych.

Funkcjonowanie placówek ochrony zdrowia - analizą objęto głównie funkcjonowanie i zmiany strukturalne na rynku szpitalnym i ambulatoryjnej opieki specjalistycznej m.in. w zakresie wyceny świadczeń medycznych i zadłużenia placówek medycznych oraz finansowania programów lekowych. Efektem prowadzonych czynności było zidentyfikowanie błędów systemowych w zakresie funkcjonowania sieci szpitali.

Przeciwdziałanie konfliktom interesów w branży medycznej – dzięki zgłaszanym przez CBA uwagom, zablokowano wprowadzenie niekorzystnych (zarazem kolidujących z założeniami MZ w zakresie przeciwdziałania konfliktom interesów) zmian prawnych w ustawie o konsultantach w ochronie zdrowia. Ponadto, w projekcie nowelizacji ustawy o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych uwzględnione zostały zmiany rekomendowane przez CBA w zakresie oświadczeń o powiązaniach branżowych składanych w ramach Rady ds. Taryfikacji działającej przy Prezesie AOTMiT.

Weryfikacja oświadczeń o braku konfliktu interesów

W związku z realizacją ustawowych zadań CBA dotyczących badania konfliktu interesów wybranych gremiów funkcjonujących w ramach resortu zdrowia i MON, poddano weryfikacji **2 353** oświadczenia i deklaracje złożone przez osoby biorące udział w pracach tych podmiotów.

Złożone oświadczenia i deklaracje dotyczyły łącznie **1 949** osób (członków i kandydatów na członków gremiów, jak również osób z nimi spokrewnionych zgodnie przepisami regulującymi funkcjonowanie poszczególnych gremiów).

Liczba oświadczeń/deklaracji dot. konfliktu interesów złożonych do CBA w 2020 r

gremium	liczba zbadanych deklaracji/ oświadczeń	liczba osób weryfikowanych
Komisja Ekonomiczna (przy MZ)	1657	66 (17 członków komisji i 49 członków ich rodzin)
Rada Przejrzystości (przy Prezesie AOTMiT)	520	76 (19 członków rady i 57 członków ich rodzin)
Rada ds. Taryfikacji (przy Prezesie AOTMiT)	103	10
Komitet Offsetowy (przy MON)	21	271
konsultanci w ochronie zdrowia	zbadano oświadczenia dotyczące 52 osób	1526

Ostona antykorupcyjna

Rządowe programy pomocowe zainicjowane w celu zmniejszenia skutków pandemii COVID-19

Uchwałą Rady Ministrów z 27 kwietnia 2020 r. uruchomiony został program rządowy Tarcza Finansowa PFR zapewniający wsparcie finansowe sektora mikro, małych i średnich (MMŚP) oraz dużych przedsiębiorstw (DP) w związku ze zwalczaniem skutków epidemii COVID-19 w ramach Rządowej Tarczy Antykryzysowej.

Procedura rozpatrywania wniosków o udzielenie subwencji finansowej dla MMŚP została uruchomiona 29 kwietnia 2020 r. Termin przyjmowania nowych wniosków o subwencję upłynął 31 lipca br. Z programu Tarczy Finansowej dla MMŚP skorzystało 346 565 podmiotów, uzyskując wsparcie w wysokości 60,7 mld zł (z czego mikroprzedsiębiorstwom przypadło 18,8 mld zł, natomiast małym i średnim firmom 41,9 mld zł).

W przypadku Tarczy Finansowej dla DP proces przekazywania subwencji jest kontynuowany w 2021 r. Do końca 2020 r. umowę o udzielenie subwencji finansowej podpisano z 35 firmami, które zawnioskowały łącznie o 1,85 mld zł.

Na polecenie Ministra Koordynatora Służb Specjalnych CBA objęło Tarczę Finansową ostona antykorupcyjną. 8 maja 2020 r. w Biurze powołany został Zespół, którego zadania obejmują m.in.: ostona procesu dystrybucji wsparcia finansowego obejmującą weryfikację osób i podmiotów uczestniczących w realizacji programów PFR, ocenę procedur funkcjonowania obydwu programów (MMŚP/DP) aż do etapu ewentualnego umorzenia pomocy finansowej oraz szkolenia antykorupcyjne dla kadry zarządzającej PFR.

CBA przyjęło w procesie ostony rolę koordynacyjną w zakresie współpracy i wymiany informacji między ABW, SKW, Policją i Strażą Graniczną. W 2020 r. służby przedstawiły PFR ne-

gatywne rekomendacje w zakresie wypłaty rekomendacji niektórym z firm wnioskujących o subwencje.

Dodatkowo, funkcjonariusze CBA prowadzili działania w ramach osłony antykorupcyjnej w stosunku do **27** przedsięwzięć. W trakcie roku czynności osłonowe zakończono w stosunku do 6 projektów, wobec 4 nowych działania zostały podjęte. Wśród przedsięwzięć objętych osłoną zdecydowanie przeważały projekty z zakresu teleinformatyki.

Przedsięwzięcia objęte w 2020 r. osłoną antykorupcyjną

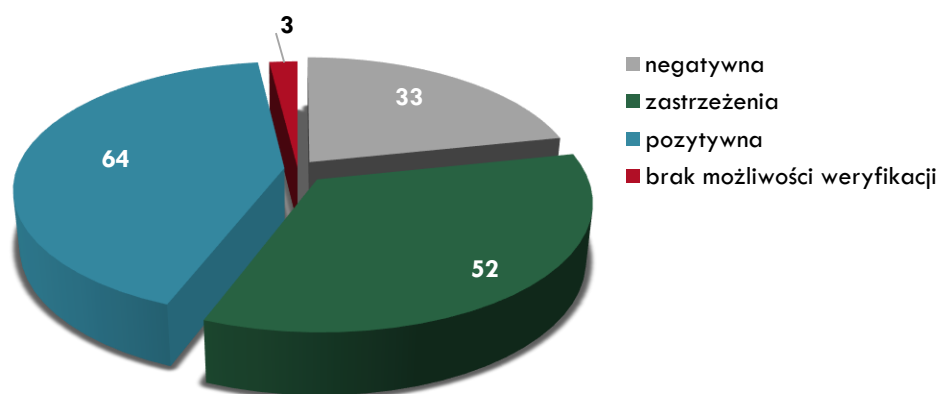
lp.	nazwa przedsięwzięcia, zamówienia lub jednostki prywatyzowanej	instytucja
1	Budowa, utrzymanie i rozwój Krajowego Rejestru Zadłużonych	MS
2	Zawarcie umów ramowych dotyczących rozwoju oprogramowania KSI ZUS	ZUS
3	Dostawa i wdrożenie przełączników dla platformy Mainframe oraz świadczenie usług serwisu (MAINFRAME)	ZUS
4	Program wieloletni „Narodowa Strategia Onkologiczna na lata 2020-2030” - w zakresie realizowanych zakupów inwestycyjnych	MZ

Weryfikacja potencjalnych kontrahentów resortu zdrowia oraz ARM

W 2020 r. funkcjonariusze CBA prowadzili weryfikację podmiotów ubiegających się o zamówienia publiczne udzielane przez resort zdrowia w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem epidemii COVID-19. Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, zamówienia te były wyłączone spod rygoru ustawy pzp.

Do CBA wpłynęły informacje o 152 złożonych ofertach. Sprawdzeniom poddano blisko 500 osób i podmiotów. Najwięcej zgłoszeń odnotowano w okresie marzec-maj, w kolejnych miesiącach dynamika ta wyraźnie spadła. W ponad połowie przypadków wydano opinię negatywną lub wskazano na zastrzeżenia dotyczące bądź samego podmiotu bądź złożonej oferty.

Zbiorcze wyniki weryfikacji kontrahentów resortu zdrowia

W związku z prośbą Prezesa ARM, w grudniu 2020 r. CBA rozpoczęło analogiczne działania weryfikacyjne, w odniesieniu do potencjalnych kontrahentów tej instytucji. Do końca roku weryfikacji poddano 45 kontrahentów, z których 4 zaopiniowano negatywnie, a wobec 10 kolejnych sformułowano zastrzeżenia (w jednym przypadku z uwagi na brak wystarczających informacji nie wyrażono opinii).

EDUKACJA I PREWENCJA

W 2020 r. działania CBA w zakresie edukacji i prewencji koncentrowały się na:

- realizacji i koordynacji zadań/działań wynikających z RPPK;
- profilaktyce korupcji wśród urzędników administracji publicznej oraz szkoleniach (głównie online) skierowanych do tej grupy odbiorców na temat korupcji i jej przeciwdziałania;
- współpracy z organizacjami międzynarodowymi i zagranicznymi jednostkami, zajmującymi się zwalczaniem i zapobieganiem korupcji;
- działalności informacyjno-prasowej.

Zainicjowano również szereg działań związanych z obchodami 15-lecia służby m.in. przygotowano projekt sztandaru Biura.

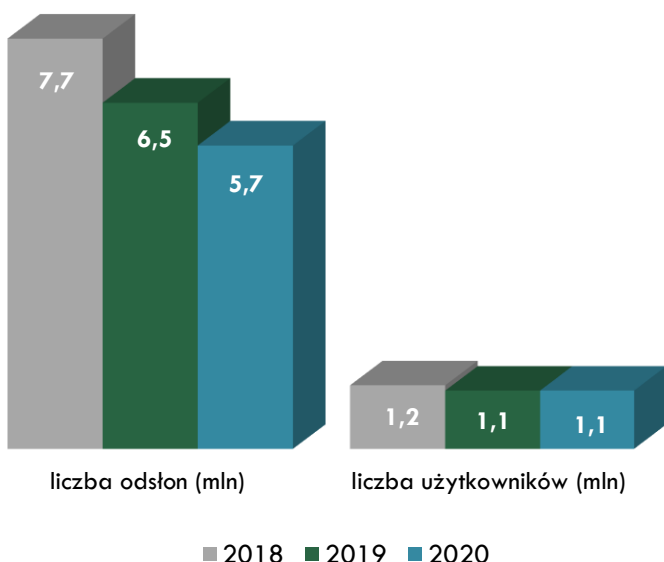
Do marca 2020 r. szkolenia antykorupcyjne dla instytucji realizowano korzystając z zaangażowania grupy trenerów z centrali oraz jednostek terenowych. Z powodu wybuchu pandemii szkolenia w formie tradycyjnej zostały wstrzymane. W 2020 r. funkcjonariusze Biura przeprowadzili łącznie **55** szkoleń w **37** instytucjach, w trakcie których przeszkolono **2 741** urzędników.

W 2020 r. na stronie *antykorupcja.gov.pl* umieszczono ponad **200** artykułów. Odnotowano ponad **5,7** mln odsłon tej strony. Wy-

dany został również anglojęzyczny numer czasopisma Przegląd Antykorupcyjny nr 12 (The Anti-Corruption Bulletin. Integrity Testing). Publikacja powstała dzięki współpracy CBA z przedstawicielami służb i wyspecjalizowanych instytucji Bułgarii, Czech, Mołdawii, Serbii, Rumunii, USA i Węgier. Wydanie poświęcono tematyce testów integralności.

W 2020 r. CBA zainicjowało przeprowadzenie dla uczniów szkół podstawowych z wybranych gmin konkursu „Co to znaczy być uczciwym?”. Celem konkursu było wprowadzenie uczniów w świat wartości, a także wywołanie refleksji na temat różnorodnych przejawów uczci-

wości, co sprzyjać ma kształtowaniu należytych postaw moralno-etycznych oraz przygotowywać do świadomego podejmowania właściwych wyborów.

Kontynuowano również utrzymanie ogólnodostępnej, bezpłatnej, internetowej platformy ze szkoleniami antykorupcyjnymi, która powstała w ramach finansowanego w latach 2013–2015 z funduszy UE projektu „Rozwój systemu szkoleń antykorupcyjnych”.

W 2020 r. odnotowano wzrost zainteresowania szkoleniami oferowanymi na platformie CBA.

<i>nazwa bloku tematycznego</i>	<i>liczba ukończonych szkoleń do 31 grudnia 2019 r.</i>	<i>liczba ukończonych szkoleń do 31 grudnia 2020 r.</i>
Korupcja w administracji publicznej	92 397	139 197
Korupcja w biznesie	30 955	38 612
Przeciwdziałanie korupcji	39 616	62 949
Corruption in administration	191	343
Corruption in business	119	214
Counteracting corruption	204	386
razem	163 482	241 701

Do końca 2020 r. do blisko 6, 5 mln wzrosła liczba odwiedzin strony cba.gov.pl. Jest to wzrost znaczący, biorąc pod uwagę, że w poprzednich latach było to, odpowiednio: w roku 2018 – 3 mln i w roku 2019 – 3, 3 mln. Znacząco wzrosła także liczba osób obserwujących profil CBA na Twitterze – z 26, 2 tys. do końca 2019 r., do 35,4 tys. do końca 2020 r.

Wychodząc naprzeciw potrzebom osób niesłyszących, słabosłyszących i głuchoniemych rozpoczęto tłumaczenie video-komunikatów na Polski Język Migowy. CBA jest pierwszą służbą specjalną, która podjęła działania w tym zakresie.

Rządowy Program Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020

W 2020 r. zostały wydane i przekazane do wszystkich resortów, urzędów wojewódzkich oraz urzędów marszałkowskich „Wytyczne w zakresie tworzenia i wdrażania efektywnych programów zgodności (compliance) w sektorze publicznym” oraz „Wytyczne antykorupcyjne dla administracji publicznej w zakresie jednolitych rozwiązań instytucjonalnych oraz zasad postępowania dla urzędników i osób należących do grupy PTEF”. Te ostatnie stanowią również realizację zaleceń Grupy Państw Przeciwko Korupcji Rady Europy – GRECO.

Ponadto na podstawie danych wyodrębnionych z postępowań przygotowawczych prowadzonych przez CBA, Policję, ABW, SG, ŻW i KAS prowadzonych w latach 2018-2019 opracowano i opublikowano 2 raporty dotyczące obszarów szczególnie zagrożonych przestępczością korupcyjną w Polsce.

W 2020 r. opracowano stanowisko Międzyresortowego Zespołu do Spraw Koordynowania i Monitorowania Wdrażania Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018–2020 w sprawie środków podjętych na rzecz wdrożenia rekomendacji sformułowanych w raporcie z V rundy ewaluacji GRECO.

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

Według stanu na 31 grudnia 2020 r. CBA posiadało zgodę na współpracę z **54** krajami i **13** organizacjami międzynarodowymi oraz **3** wojskowymi służbami śledczymi USA.

Z uwagi na pandemię COVID-19 szereg inicjatyw międzynarodowych zostało odwołanych, a część z nich odbyła się w formie webinarium, wideokonferencji czy spotkań w trybie online.

W listopadzie 2020 r. przekazano STT, w oparciu o stosowne porozumienie, maszynę wirtualną ze szkoleniami antykorupcyjnymi online. Dodatkowo platforma e-learningowa CBA znalazła się na liście dobrych praktyk godnych rozpropagowania w Unii Europejskiej w ramach projektu badawczego Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej Komisji Europejskiej⁶.

W 2020 r. w ramach współpracy z Krajową Jednostką CEPOL oceniono m.in. możliwość podpisania umowy partnerskiej z CEPOL oraz naborów aplikacji grantowych na 2020 r. Ze względu na pandemię udział w szkoleniach CEPOL został znacząco ograniczony przez samą Agencję. Do 18 szkoleń CEPOL zgłoszono 24 funkcjonariuszy CBA. Ponadto do programu wymiany CEPOL zgłoszono w 2020 r. kandydatury 3 funkcjonariuszy Biura.

W lipcu 2020 r. przedstawiciel CBA uczestniczył w wideokonferencji zorganizowanej z okazji powołania w ramach Europolu Europejskiego Centrum Prześlijczości Finansowej i Ekonomicznej – EFEC.

Pod koniec października 2020 r. odbyła się pierwsza wideokonferencja Ekspertów ds. Korupcji w ramach realizowanego w EFEC Projektu Analitycznego Korupcja (AP Corruption), który został utworzony przez Europol poprzez przekształcenie AP Sport Corruption, w oparciu o inicjatywę służb m.in. Polski, Litwy, Łotwy i Estonii.

Na podstawie zawartego porozumienia utworzono specjalną grupę, tzw. Joint Investigation Team (JIT), której zadaniem jest koordynacja zadań realizowanych w ramach sprawy prowadzonej przez CBA i NABU.

Spółród międzynarodowych konferencji i seminariów w których w 2020 r. brali udział przedstawiciele CBA warto wymienić:

- udział w 15. edycji programu szkoleniowego „RAI School for Junior Anti-Corruption Practitioners from the South-East Europe”. Szkolenie, zorganizowane było przez Sekretariat Regionalnej Inicjatywy Antykorupcyjnej, Akademię Prawniczą Ministerstwa Sprawiedliwości Republiki Chorwacji oraz UNODC Global Judicial Integrity Network (platforma współpracy pod auspicjami Biura Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przestępczości);
- udział w 2-dniowym webinarium „Expert Meeting of Anti-Corruption Authorities”, organizowanym przez komórkę antykorupcyjną Ministerstwa Sprawiedliwości Czech;
- udział w webinarium „Challenges and approaches to prevent corruption outbreak during time of crisis”, organizowanym w związku z Międzynarodowym Dniem Przeciwdziałania Korupcji. Organizatorem spotkania był zespół ekspertów Międzynarodowej Organizacji Najwyższych Organów Kontroli (INTOSAI).

⁶ Projekt „Budowanie zdolności w zakresie identyfikowania nadużyć finansowych i korupcji oraz zapobiegania im w europejskich funduszach strukturalnych i inwestycyjnych (ESI)” realizowany przez konsorcjum PwC EU we współpracy z GOPA COM i Europejskim Instytutem Administracji Publicznej (EIPA).

Ponadto w 2020 r. funkcjonariusze CBA zajmowali się koordynacją udziału Polski w pracach Grupy Roboczej Wyższych Urzędników do Spraw Uczciwości w Sektorze Publicznym OECD (SPIO). Biuro uczestniczyło także w procesie implementacji Rekomendacji Rady OECD dotyczących uczciwości w służbie publicznej poprzez: opiniowanie opublikowanego przez OECD dokumentu „Podręcznik uczciwości w służbie publicznej” (Integrity Handbook), prace nad wskaźnikami ds. uczciwości w zakresie wydanych rekomendacji, ocenę zmiany mandatu SPIO, koordynację przygotowania kwestionariusza OECD dot. implementacji Rekomendacji Rady oraz ocenę sprawozdania w zakresie zasad jawności i uczciwości w lobbingu, implementację działań w zakresie wzmocnienia jawności w administracji jako odpowiedź na COVID-19, jak również krajową koordynację przygotowywanego sprawozdania z implementacji przez Polskę zasady nr 3 Rekomendacji Rady OECD w zakresie strategii antykorupcyjnych.

Przedstawiciele CBA uczestniczyli także w procesie konsultacyjnym polityk i dokumentów UE w zakresie zwalczania i zapobiegania przestępczości zorganizowanej i korupcji.

Wymiana informacji o charakterze operacyjnym oraz pozaoperacyjnym na potrzeby jednostek CBA z partnerami zagranicznymi w 2020 r. odbywała się:

- za pośrednictwem Oficerów Łącznikowych akredytowanych w RP,
- kanałami międzynarodowej wymiany informacji tj. Interpolu, Europolu, SIS, ARO (Biura Odzyskiwania Mienia),
- w ramach kontaktów bilateralnych w oparciu o obowiązujące przepisy i porozumienia o współpracy,
- za pośrednictwem funkcjonariusza CBA oddelegowanego do pełnienia obowiązków służbowych do Polskiego Biura Łącznikowego przy Europolu.

DZIAŁANIA WSPOMAGAJĄCE

Budżet

W ustawie budżetowej na 2020 r. dla części 56 – Centralne Biuro Antykorupcyjne została przyznana kwota w wysokości **234 326 754 zł**. CBA otrzymało również dodatkowe środki w wysokości **6,76 mln zł** z czego:

- **5 mln zł** z rezerwy ogólnej na realizację zadań dotyczących zwalczania przestępczości, w szczególności o charakterze zorganizowanym,
- **1,5 mln zł** z rezerwy celowej na wyposażenie jednostek organizacyjnych w środki IT w ramach rozbudowy systemu do przetwarzania informacji niejawnych oraz przestrzeni współdzielonej,
- **160,7 tys. zł** z rezerwy celowej na sfinansowanie zadań związanych ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków pandemii COVID-19,
- **104 tys. zł** z rezerwy celowej z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na drugi etap termomodernizacji budynku siedziby Delegatury CBA w Szczecinie.

Ustawą z dnia 28 października 2020 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2020 (Dz. U. poz. 1919) CBA zostały przyznane dodatkowe środki na wydatki majątkowe w wysokości 14,6 mln zł oraz zwiększony został plan dochodów o 49 tys. zł. W listopadzie 2020 r. decyzją Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej środki w kwocie 4,35 mln zł zostały zablokowane.

Wydatki budżetowe [zł]

pozycja	plan	wykonanie	środki niewygasające
rozdział 75420 – Centralne Biuro Antykorupcyjne	229 976 754	207 219 702	22 747 176
świadczenia na rzecz osób fizycznych	2 757 049	2 756 033	
wydatki bieżące, w tym:	196 684 654	195 279 731	1 396 065
wynagrodzenia	138 746 966	138 745 804	
pochodne od wynagrodzeń	5 679 521	5 679 298	
pozostałe wydatki bieżące	52 258 167	50 854 629	1 396 065
wydatki majątkowe	30 535 051	9 183 939	21 351 111
rozdział 75212 – Pozostałe wydatki obronne	22 000	21 800	
wydatki bieżące	22 000	21 800	
razem	229 998 754	207 241 502	22 747 176

Dochody budżetowe [zł]

pozycja	plan	wykonanie
wpływy z tytułu opłat sądowych	2 000	1 800
wpływy z najmu i dzierżawy	76 000	40 946
wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	30 000	146 885
wpływy z pozostałych odsetek	1 000	268
wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	45 000	53 926

wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	300 000	137 907
wpływy z różnych dochodów	3 000	2 500
razem	457 000	384 233

Stan osobowy funkcjonariuszy i pracowników

Według stanu na 31 grudnia 2020 r. w CBA zatrudnionych było **1 172** funkcjonariuszy i **172** pracowników. Ogółem liczba osób zatrudnionych wyniosła **1 344**. W stosunku do 2019 r. liczba osób zatrudnionych zmalała o 16 osób.

W 2020 r. złożone zostały **780** podania o przyjęcie do służby i pracy do CBA. Do dalszego postępowania wytypowano **249** osób. Przeprowadzono **166** postępowań kwalifikacyjnych funkcjonariuszy i pracowników cywilnych (wszczętych i zakończonych). **19** postępowań zostało zakończonych pozytywnie.

W 2020 r. w CBA zatrudniono **51** osób, w tym **33** funkcjonariuszy i **18** pracowników. Zwolniono **57** funkcjonariuszy i **11** pracowników. W 2020 r. **29** funkcjonariuszy i **2** pracowników przeszło na emeryturę lub rentę.

Szkolenie i doskonalenie zawodowe

W 2020 r. CBA w trakcie szkoleń podstawowych, przeszkoliło **46** funkcjonariuszy. Zorganizowano **4** szkolenia specjalistyczne w których wzięło udział **66** funkcjonariuszy. Przeprowadzono również łącznie **124** szkolenia doskonalące, w ramach których przeszkolono **809** funkcjonariuszy oraz **63** szkolenia doskonalące, w ramach których przeszkolono **180** pracowników.

W 2020 r. **77** funkcjonariuszy i **9** pracowników uzyskało zgodę Szefa CBA na podnoszenie swoich kwalifikacji zawodowych w trakcie studiów różnych stopni oraz aplikacji prawniczych. **45** funkcjonariuszy i **4** pracowników otrzymało dofinansowanie do wybranych kursów, szkoleń, studiów podyplomowych oraz aplikacji.

Logistyka

W ramach działań mających na celu poprawę warunków lokalowych, w 2020 r. opracowano szereg dokumentacji projektowo-inwestorskich, m.in.:

- dokumentację projektowo-inwestorską na przebudowę obiektów zlokalizowanych we Wrocławiu, z przeznaczeniem na docelową siedzibę Delegatury CBA,
- program inwestycji dla zadania związanego z przebudową i termomodernizacją budynku Delegatury CBA w Rzeszowie,

- dokumentację projektowo-inwestorską „Remont i wykonanie izolacji ścian zewnętrznych i stropodachu garażu podziemnego budynku Delegatury CBA w Łodzi wraz z budową drenażu opaskowego oraz przebudową i remontem infrastruktury towarzyszącej”,
- program inwestycji dla zadania „Budowa budynku mieszkalnego na terenie Ośrodka Szkoleniowo-Konferencyjnego CBA w Lucieniu”.

Ponadto w 2020 r. rozpoczęto pierwszy etap robót budowlanych w ramach zadania inwestycyjnego „Przebudowa zespołu budynków biurowych (A i B) dla potrzeb siedziby Centralnego Biura Antykorupcyjnego (części jednostek organizacyjnych) w Warszawie przy ul. Krzywickiego wraz z budową wiaty wielofunkcyjnej oraz przebudową zjazdu i zagospodarowaniem terenu”.

Rozpoczęto również realizację robót budowlanych polegających na przebudowie części pomieszczeń budynku siedziby Delegatury CBA w Szczecinie.